

KRIMINAALASI

Ametnikud viisid ellu abilinnapea Sarapuu soove

Riigiprokurör **Laura Feldmanise** sõnul suunas Arvo Sarapuu abilinnapeana otsuseid, mis võimaldasid Tallinna prügiturul tegutseda Sarapuuuga seotud ettevõtetel. ▶ 4-6, 16

TELLIJATELE

Tööd on vaja teha mitte rohkem, vaid targemalt, ütleb kulturist Ott Kiivikas.

▶ **Gentleman**

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

REKLAAM

Reede, 26. mai 2017 nr 101 (5699) 3 eurot

Juveelipoodnikud: nõu küsitakse ka abieluettepaneku tegemise osas

Väärisehete e-poe eJewels omanikud Age Antsu ja Henrik Hald aitavad eestlastel vääriskividega ehteid valida. Aeg-ajalt tuleb nõu anda ka hoopis isiklikematel teemadel.

e-Jewels
PASSION & LOVE

SINU VÄÄRISEHETE E-POOD
www.e-jewels.ee

TORMIS: KALJUSTE: JALAKAS: SÜNNISÕNAD

Noblessneri valukojas
2.08 / 3.08 / 4.08 /
5.08 / 7.08 / 8.08
kell 19:00

Suurejooneline vaatemäng
võimsa trummi- ja valgusmanaga.
Laval Von Krahli Teatri näitlejad
ning 80-liikmeline ühiskoor
(Eesti Rahvusmeeskoor ja Eesti
Filharmoonia Kammerkoor) koos
Soome runolauljaga Ilona
Korhonen.

Piletid Piletilevist ja
Von Krahli Teatri
kodulehelt

Von Krahli Teater

PUHKEPÄEV**Suvelavastused meelitavad müstikaga**

Üks huvitavamaid tükke kutsub publikut juulis Murru vanglasse teatrirännakule, kaasa elama vangide ja ametnike argipäevale. Tänavune suvi pakub veel teisigi ebatraditsioonilisi etenduspaiku. ▶ 10-11

PETTUSED**Juhid väldivad ärietikast rääkimist**

Kui ettevõtte tahab laiendada välismaal riikidesse või leida sealt uut partnerit, tuleb valmis olla rääkima korruptsiooniriskide ennetamisest ja ärietika parandamisest, vastasel juhul võib koostöö katki jääda. ▶ 8-9

INVESTOR**Wal-Marti edukas pealetung e-äris**

Wal-Mart alustas veidi üle aasta tagasi agressiivselt e-kaubandusharu arendamist ja läinud kvartali tulemused on seni selgeim signaal, et jaemüüja võib hakata Amazonile tõsiselt konkurentsi pakkuma. ▶ 18-19

PÄEVA TEGIJA ▼**Taavi Aas ei sobi linnapeaks**

Äripäev leiab, et prügiabilinnapea Arvo Sarapuu esitatud kahtlustus võiks tootli võtta ka Keskerakonna linnapeakandidaadilt **Taavi Aasalt**. Aas on üle kümne aasta olnud Tallinna linna juhtimises kõrgel kohal: tal ei õnnestu teha nägu, et kõik hea on toimunud tänu temale ja halb tema pingutustest hoolimata. Pole usutav, et ta Arvo Sarapuu tegemistest ei teadnud. Kahtlustus on korruga nii Sarapuu, Tallinna linna kui ka valitsust juhtiva Keskerakonna probleem.

▶ Loe lisaks lk 16

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Reede, 26. mai 2017
nr 101 (5699) 3 eurot

EUR/USD
1,1208 ▼

USD/EUR
0,8918 ▲

EUR/SEK
9,7243 ▼

EUR/RUB
63,0102 ▼

NordPool
29,12 ▲

Euribor
-0,250 ▲

KRIMINAALASI

Selg prüginine

Eile teatas prokuratuur, et on alustanud kriminaaluurimist Tallinna abilinnapea Arvo Sarapuu vastu. ▶ 4-6, 16-17

LÜHIDALT

Olympic Riia kasiinod löögi all

Riia linnavolikogu keelustas hasartmängutegevuse vanalinnas, mis võib tähendada, et Olympic Entertainment Group peab sulgema seal asuvad seitse kasiinot. Seda ei peaks tegema aga enne 2022. aastat. Hasartmängutegevus Riia vanalinnas on lubatud vaid kohtades, mis asuvad nelja- ja viietärnihotellides, kirjutas OEG börsiteates. Linna juriidiline osakond valmistab ette sulgemisotsuseid iga Riia vanalinnas asuva hasartmängukoha jaoks. Riia volikogu peab seejärel hääletama iga asukoha sulgemise üle eraldi ja hasartmänguoperaatoril on seejärel viis aastat aega hasartmängutegevus seal lõpetada.

Keskerakond tasus Savisaare 116 000eurose võla

Keskerakond on erakondade rahastamise järelvalve komisjoni (ERJK) otsuse alusel erakonna eksjuhi Edgar Savisaare valimisreklaamiks kulutatud 116 642 eurot Tallinna linnale tagasi maksnud. Kokku tegi Keskerakond 15. veebruaril 15. maini neli 29 160 euro suurust osamakset, vahendas ERRi uudisteportaal. Tegemist oli kampaaniale "Tallinn liigub" ning Hiiumäe staadioni reklaamidele kulunud rahaga.

Väikeaktsionärid: Telia käitub küüniliselt

Eesti Väikeaktsionäride Liit saatis Telia Company ja Telia Eesti juhtkonnale pöördumise, milles taunib Euroopa ühe suurema telekommunikatsiooniettevõtte kõrvalhinnalist oma kohustuste täitmisest endiste väikeaktsionäride ees.

Eesti Väikeaktsionäride Liidu hinnangul on kohatu, et hea mainega Rootsi ettevõtte käsitleb Eestit arengumaana, kus võib käituda teiste standardite järgi võrreldes sellega, mida ettevõtte ise avalikult deklareerib ja eelduslikult ka Rootsis järgib.

"Oleme Eesti meedia vahendusel piinlikkustundega jälginud Eesti Telekom endiste väikeaktsionäride viimased seitse aastat kestnud kohtuteed, kus Euroopa üks suuremaid telekommunikatsiooniettevõtteid Telia Company AB keeldub tasumast õiglast hinda Eesti Telekomist välja tõrjutud 1563 väikeaktsionäri nende aktsiate eest ja rikub aktsionäride võrdse kohtlemise põhimõtet," kirjutab liit.

◀ NATO peasekretär Jens Stoltenberg ja USA president Donald Trump eile Brüsselis.

FOTO: EPA

USA JA EUROOPA

Trump nõuab Euroopa riikidelt õiglast panust oma kaitse

SIRJE RANK
sirje.rank@aripaev.ee

Eile esimest korda Brüsselis Euroopa Liidu ja NATO liidritega kohtunud USA president Donald Trump nõudis neilt oluliselt suuremat panust kaitsekulude katteks.

"Kaks protsenti on pelk miinimum, et seista vastu praegustele väga reaalsele ja väga õelatele ohtudele," raius Trump.

Osutades Manchesteris värskestelt 22 inimelu nõudnud terrorirünnakule, toonitas Trump, et ka NATO peab oma põhifookuse pöörama võitlusele terrorismiga. Samal ajal ollakse aga olukorras, kus 28 liikmesriigist tervelt 23 ei ole ikka veel kaitsekulutusi kokku lepitut tasemele viia. "See ei ole inimeste ja USA maksumaksjate vastu õiglane," ütles Trump, kõneldes NATO uue peakorterit avamisüritusel. "Paljud need riigid on varasemate aastate eest võlgu tohtu suured summad, mida nad ei ole möödunud aastatel maksanud," vahendas agentuur Bloomberg.

Trump kõneles tseremoonial, mis mälestas 2001. aasta 11. septembri terrorirünnakuid. See on seni ainus kord, kus NATO on käivitanud oma vas-

99 Kaks protsenti on pelk miinimum, et seista vastu praegustele väga reaalsele ja väga õelatele ohtudele.

USA president Donald Trump

tastikuse kaitse klausli. Trump joonis alla, et kui NATO liikmed oleksid oma kohustused täitnud, siis oleks alliansi käsutuses praegu 119 miljardit dollarit rohkem.

Saksamaa kantsler Angela Merkel ütles varem samal üritusel sõna võttes, et teised NATO liikmesriigid, sealhulgas Saksamaa, on lubanud kaitsekulutused aastaks 2024 nõutud tasemele viia. Ning et summa sisse tuleb arvestada ka muud kulutused, mis aitavad julgeolekut tõsta.

Artikkel viis ei tulnud jutuks

Trumpilt oodati eile eelkõige sõnaselget toetust NATO kollektiivkaitset sätestavale artiklile 5-le. Trump on küll tagasi võtnud valimiskampaania ajal lausunud sõnad, et NATO on oma aja ära elanud, NATO julgeolekugarantiid ei ole Trump üle kinnitanud. Seda sõnumit ei

sisaldanud ka eilne sõnavõtt tseremoonial. Valge Maja pressiesindaja Sean Spicer ütles, et seda pole vaja eraldi öelda, Trumpi osavõtt NATO riikide koostumistest kinnipidamist. Kolmapäeval ütles USA välisminister Rex Tillerson, et loomulikult on artikkel viiel USA toetus.

Ebakõlad ELI liidritega

Ebakõlad jäid üles ka Donald Trumpi eilselt kohtumiselt ELI liidritega.

Euroopa Liidu Ülemkogu president Donald Tusk ütles kohtumise järel, et mitmes olulises küsimuses, nagu suhted Venemaaga, ei olnud ühist nägemust. "Ma ei saa 100% kindlusega väita, et meil – mõtlen selle all härra presidenti ja ennast – oleks ühtmoodi arvamus Venemaast," ütles Tusk.

Ühiseid seisukohti on, kuid sellistes olulistes küsimustes nagu vabakaubandus ja kliimapolitika esialgu mitte, tõdes ta.

Donald Tuski sõnul oli tema peamine sõnum Euroopat väisavale USA presidendile, et suurima tähenduse annab USA ja Euroopa Liidu koostööle selliste läänelike väärtuste hoidmise nagu vabadus, inimõigu-

sed, inimväärikuse austamine. "Suurim väljakutse on koondada kogu vaba maailm just nende väärtuste ja mitte paljalt huvide ümber," ütles Tusk. "Eelkõige väärtused ja põhimõtted – seda peaksime meie, Euroopa ja Ameerika, koos rõhutama."

ELI ja USA uue valitsuse suhted on olnud pingelised Donald Trumpi proteksionistlikust reetoorikast ning vaagimisest, kas võtta USA allkiri Pariisi kliimakokkuleppelt tagasi. Samuti on Trump toetanud Euroopas pigem selliseid poliitikuid, kes on kuulutanud Euroopa Liidu lagunemist. Eile oli tal võimalus lõunatada koos Prantsusmaa uue presidendi Emmanuel Macroniga, kes tahab Prantsusmaast alustades Euroopa Liidu uuesti elujõuliseks reformida. Meeste tugevast käepigistusest sai eile eraldi pressifoto sündmus.

Täna osaleb Trump Itaalias G7 riikide kohtumisel. Nende kohtumiste järel on Trump lubanud ära otsustada ka selle, kas võtta USA allkiri Pariisi kliimakokkuleppelt tagasi, nagu ta valimiskampaanias lubas. Mitu tema administratsiooni liiget ja suurettevõtjat ei soovi USA taandumist.

NAFTA

OPEC pikendab tootmispiirangut

Nafta eksportivate riikide kartell OPEC otsustas eile naftatootmise piirangut veel üheksa kuu võrra pikendada.

OPEC koos Venemaa ja teiste kartelliväliste riikidega pikendab tootmismahtude piirangut tuleva aasta märtsini, vahendas agentuur Bloomberg.

Kuus kuud pärast pretsedenti 24 riigi koalitsiooni sündi, mis on tootismahu vähendamiseks toime tulnud arvatust

paremini, pole naftavarud veel oluliselt vähenenud, sest USA on samal ajal tootmist suurendanud. Pakkumine turul küll väheneb, kuid OPECi ministrid mõõnsid, et kolm aastat kestnud ületootmise tagajärjed vajavad taandumiseks rohkem aega – vähemalt aasta lõpuni. Samade tootmispiirangutega jätkamine annab kindlasti lõpuks tulemust, ütles Saudi Araabia naftaminister Khalid al Falih.

OPEC otsustas mullu novembris vähendada päevast tootmismahtu 1,2 miljoni barreli võrra. Venemaa liitus kokkuleppega detsembris, mis tõstis kärpe 1,8 miljoni barreli.

Mõju turule

Turud olid pettunud. Brenti nafta hind odavnes 2,9%, kaubeldes pärastlõunal Londonis 52,42 dollari tasemel barreli eest. New Yorgi börsil vajas naftabarre-

li hind 50 dollari tasemest läbi. "Turg näib pisut pettunud, kuna midagi "ekstra" kokkuleppele ei lisandunud," kommenteeris HSH Nordbanki analüütik Jan Edelmann.

OPECi kokkuleppele on kaasatud riigid, mille arvele langeb 60% naftatoodangust. Kuid sellega pole liitunud sellised suured tootjad nagu USA, Hiina, Kanada, Norra ja Brasiilia.

ÄRIPÄEV.EE

Erinevate kaubaaluste ja pakkekomponentide tootmine, HT töötlus
kaubaalused.com
Telefon 51 05 565
investor@investor.ee

amello
raamatupidamisteenusud
Raamatupidamine üle Eesti.
Teostame raamatupidamist kliendile sobivas majandustarkvaras.
MURETU KVALITEETNE REAALAJAS PABERIVABA
Võta meiega ühendust
www.amelloraama.ee
info@amelloraama.ee
tel 6 191 341

ROIGASAIAD OÜ

Roigasaedade valmistamine ja paigaldamine
tel 509 2933 • info@roigasaiaid.ee
www.roigasaiaid.ee

KOLIMISTEENUSED

Tel 613 9737, 503 6450 | ava@ava.ee | www.ava.ee

Sisuturundus on oma kauba, teenuse, firma tutvustamine huvitavate lugude jutustamise kaudu. ST teenib alati tellija turunduslikke eesmärgi.

Juveelipoodnikud: nõu küsitakse ka abieluettepaneku tegemise osas

Eesti esimese teemant- ja kuldehete e-poe eJewels omanikud eestlanna Age Antsu ja tema taanlasest elukaaslane Henrik Hald on võtnud oma südameasjaks aidata eestlastel õnnelikult abieluranda sõuda. Vähemalt selles etapis, kus on mängus kihla- ja abielusõrmused.

Üldjuhul ei pea eestlased end romantiliseks rahvaks, kes paariminekust suurt numbrit teeks. Ent nüüdseks kolm aastat ehteäris olnud Age ja Henrik selle stereotüübiga ei nõustu. „Eesti mees on hakanud kihlumisele järjest enam tähelepanu pöörama. Ettevalmistusele ja sõrmuse valikule pühendatakse palju aega ja energiat. Kui naised seda ainult teaks!“ öhkab Age tunnustavalt.

Ka mõtteviis, et ehte ostmine on mõttetult raha raiskamine, on Henriku sõnul muutumas. „Soodsamad vääriskividega sõrmused võistlevad hinna poolest võltsvääriskividega sõrmustega, kuid tõeline rahaline väärtus on ainult päris briljantidel. Kunstalliskividega sõrmuste hinnast moodustab suurema osa turundus ja brändinimi,“ kinnitab sertifitseeritud teemanti-hindaja Henrik, kes soovib igal juhul investeerida ehetesse, millel on väärtus ka aastaid hiljem.

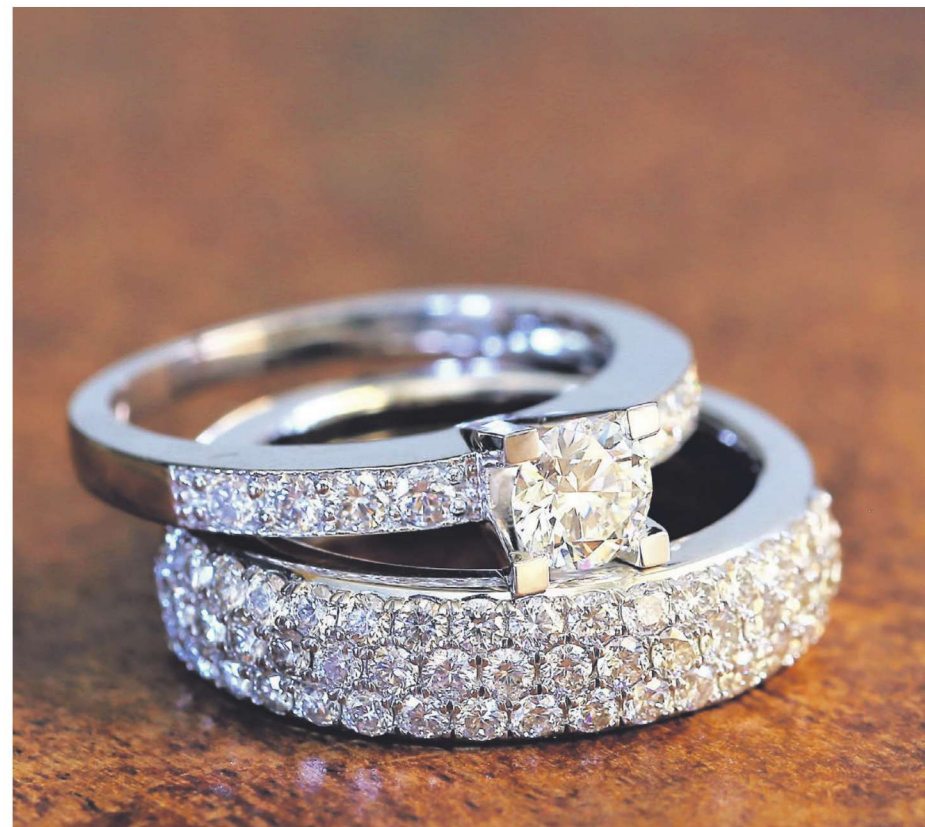
Klienditeenindus on nauding

Henrikul on pikaajaline väärisehete töötamise kogemus, kuid aastaid tegutses ta hoopis B2B valdkonnas, ajades asju ettevõtete esindajatega. Üha enam tundis ta soovi tegeleda eraklientidega, sest vaid nii on võimalik vahetult osa saada siirast rõõmust, mida ilusad ehted inimestes tekitavad.

Henrik ja Age ei ole „uhke kabinet pilvelõhkuja katusekorrusel“ tüüpi ettevõtjad. Neile on omane „käed külge“

▲ Teemantide hindaja Henrik Hald

▲ Briljant sõrmuste komplekt, kogukaal karaatides 1,80 ct

» Väärisehete e-poe eJewels omanikud Age Antsu ja Henrik Hald aitavad eestlastel vääriskividega ehteid valida. Aeg-ajalt tuleb nõu anda ka hoopis isikliikematel teemadel.

suhtumine. Igapäevases töökeskkonnas on nad pühendunud klienditeenindajad, kelle ülesanne on kundedele nõustamine.

Teadlik klient teab, mida tahab ja sooritab ostu e-poes, soovides vahel vaid telefonikonsultatsiooni. Sageli astub aga esindusest läbi mõni mees-terahvas, kes soovib väljavalitule abieluettepanekut teha, kuid on kihlasõrmuse valimisega kimpus. „Miks eelistada üht metalli teisele, mis vahe on teemantide kvaliteedil ja millise löikega peaks kivi olema – neis asjus on meestel nõu tarvis. Selles oleme meeldi abiks,“ võtab Age nõustamise põhiküsimused kokku.

Korduma kippuvad küsimused

Nõu tuleb anda ka muudel teemadel. Isegi abieluettepaneku tegemise viiside osas. „Soovitan sel puhul kuulata südant. Ja enne läbi lugeda meie kodulehel olev nõuanderubriik, kus me ka seda teemat puudutame,“ naerab Age. Kõige tihemini annab ta meestele nõu, kuidas tulevase abikaasa teadmata sobiva sõrmuse suurust tuvastada.

Age soovib selleks kasutada seebitükki, kuhu tüdrukusõbra sõrmusega jälj vajutada. Sealt mõõdu võtmine

on lihtne. „Variant on ka olemasolevat sõrmust ise proovida ja teha sõrmuse kohale pastakaga jälj,“ lisab Age. Kõige kindlam on eJewelsi pakutav tasuta sõrmuse suuruse mõõdik postiga koju tellida, sest siis on eksimisruum kõige väiksem.

Teemant 200 euro eest?

Tavaliselt arvatakse, et teemant on midagi kättesaamatut ja eriti eksklusiivset. Age ja Henrik on enda missiooniks võtnud seda mõtteviisi muuta. Nende e-poes jäävad sõrmuste hinnad 200 ja 30 000 euro vahele.

Kas tõesti on võimalik briljandiga sõrmus soetada vähem kui 300 euro eest? „Absoluutselt. Kivi on väike, aga päris. Saame pakkuda häid hindu, sest tarnime ehteid otse tehast,“ kinnitab Henrik. Lisaks pakutakse unikaalset võimalust sõrmuse kivi ajas „kasvatada“. „Kui klient ostab teemantiga sõrmuse, kuid soovib kivi paari aasta pärast suurema vastu vahetada, ostame vana kivi tagasi ja asendame suuremaga,“ selgitab Henrik.

e-Jewels
PASSION & LOVE

KAHTLUSTUS

Poliitik Sarapuu liigub ajaloo

Eile avalikustas prokuratuur, et praeguseks juba peaaegu kolm kuud kestnud kriminaaluurimine Tallinna abilinnapea Arvo Sarapuu seoste kohta pealinna prügiäris jõudis kahtlustatavate kinnipidamiseni ning läbiotsimiseni.

KOIT BRINKMANN, ELIISA MATSALU,
MÄRT BELKIN
aripaev@aripaev.ee

Äripäev

“Arvo Sarapuu on korraldanud OÜ Baltic Waste Management (BWM) tööd,” lausus riigiprokurör Laura Feldmanis eile pressikonverentsil. BWM on Kaido Laanjärve nimel olev konsultatsioonifirma, kes seninägematu edukusega sisenes Tallinna jäätmeveoturule. Järjest võideti hanked pea kõikides piirkondades, kus osaleti.

Juba eelmise aasta septembris kirjutas Äripäev sellest imelisest eduloost, millest kumasid läbi seosed linnavõimu ja konkreetselt pealinnas jäätmevaldkonda kureeriva abilinnapea Sarapuu ärihuvidena.

Praeguseks on kapo ja prokuratuur veendunud, et Laanjärv oli BWMis kõigest varisik ning äri taga olid Sarapuu koos väimehe Margo Tomingasega, kes juhib ATKO Gruppi. BWMi rahastati Sarapuu ja Tomingase osalustega ATKO Grupi ettevõtete kaudu.

Sarapuu on seni eitanud igasuguseid ärihuvisid Tallinna prügiäris ning Kaido Laanjärve ta enda sõnul eriti ei tundvatki.

Kõik kolm kahtlusalust peeti kuni 48 tunniks kinni ning mitmes kohas toimusid eile läbiotsimised, kaasa arvatud ATKO Grupi kontorid.

Sarapuud kahtlustatakse teadvalt toimingupiirangu rikkumises eriti suures ulatuses ning Tomingast ja Laanjärve rikkumisele kaasaaitamises.

Riigiprokurör Feldmanise sõnul ei ole praegu alust arvata, et Sarapuu kriminaalasjas kahtlusaluste ring laieneks, ent ta tõdes samas, et kriminaalmenetlus on alles algstaadiumis. Kahtlusaluste vahi alla võtmise süüdistaja sõnul praeguse seisuga vajalik pole.

Suunas otsuseid

Prokurör märkis, et Sarapuule esitatud kahtlustuse sisu on see, et ta oli seotud BWMiga, ent samal ajal suunas abilinnapeana otsuseid, mis võimaldasid BWMil Tallinna prügiturul tegutseda. Praeguse kahtlustuse järgi ei ole aga põhjust Sarapuule ette heita otsese kuritegeliku tuluteenimist.

Feldmanis täpsustas, et tegu pole Sarapuu ainuisikulist otsustega, vaid ta on neid sisuliselt suunanud – ellu on abilinnapea soovid viinud talle alluvad ametnikud ja ametkonnad.

Kahtlustuse järgi suunas Sarapuu Tallinna keskkonnaametis ja Tallinna jäätmekeeskuses BWMi kohta esitatud klientide kaebuste lahendamist ettevõtte huvides, vältimaks töövõtulepingutest või seadusest tulenevate sanktsioonide rakendamist.

Feldmanis ei avaldanud, kas Tallinna tegevlinnapea Taavi Aas või peaminister Jüri Ratas olid kriminaalmenetluse toimumisest varem teadlikud.

Äripäeva andmetel võis vähemalt osa Keskerakonna juhtkonnast juba hiljemalt

► Eile koos abilinnapeade Kalle Klandorfi (vasakul) ja Mihhail Kõlvartiga (paremal) pressikonverentsil andnud linnapea kohusetäitja Taavi Aas avaldas kahetsust ja vabandust.

FOTO: EIKO KINK

◄ Maskis kapo ametnik viib Tallinna linnavalitsusest ära Arvo Sarapuud, kes istub auto tagaistmel. Esiistmel on Lextali vandeadvokaat Oliver Nääs.

FOTO: ANDRES HAABU

sel teisipäeval teada, et Sarapuu on uurimise all ning pikka pidu tal enam ei ole.

Abikaasat ei kahtlustata

Ajakirjanike küsimustele vastates ütles Feldmanis otsesõnu, et Arvo Sarapuu abikaasat, poliitikut ja ärinaist Kersti Sarapuud kahtlustada pole põhjust. “Laekunud informatsiooni kohaselt ei ole Kers-

ti Sarapuul mitte mingisugust puutumust,” sõnas riigiprokurör.

Samas on just riigikogu Keskerakonna fraktsiooni juht Kersti Sarapuu surunud riigihangete seaduse eelnõusse jäätmeveo sisetehingute lubamiste muudatust.

Prokuratuur alustas kriminaalmenetlust selle aasta 1. märtsil kaitsepolitseiamehelt laekunud teabe põhjal. Kui kaua aega ja

millist teavet kapo kogunud oli, riigiprokurör avaldada ei soovinud.

Eile ametist lahkumisest teatanud Sarapuu täitis abilinnapeana jäätmehooldust korraldades avalikku ülesannet. Seega oli ta korruptsioonivastase seaduse ja avaliku teenistuse seaduse järgi ametiisik. Süüdimõistmisel võib teda oodata rahaline karistus või kuni kolm aastat vangistust.

Prügikasti

Aas: usaldas in Sarapuud

“Ma tööpoolest olen Arvo Sarapuu usaldanud,” kommenteeris Tallinna linnapea kohusetäitja ja linnapeakandidaat Taavi Aas kapo kinni peetud Arvo Sarapuu skandaali eile linnavalitsuse pressikonverentsil.

“Avaldan kahetsust ja vabandan, et selline asi on juhtunud,” avas Aas pressikonverentsi. Ta ütles, et on erakonna esimehe, peaminister Jüri Ratasega otsustanud, et Sarapuu ei saa abilinnapeana jätkata ja Aas on Sarapuult lahkumisavaldust juba ka küsinud. “Mida kiiremini see juhtub, seda parem,” ütles ta. Ühtlasi ei näe Aas võimalust, et Sarapuu osaleks sügisel kohalike omavalitsuste valimistel.

“Ma tööpoolest olen Arvo Sarapuu usaldanud. Ei saa öelda, et olen ta hukka või süüdi mõistnud – seda saab teha vaid kohus. Kuid me oleme raskes olukorras,” ütles Aas.

Sisekontroll ei leidnud midagi

Küsimuse peale, kas tal tõesti mingeid kahtlusi polnud, tõdes Aas, et on lasknud asja uurida linna sisekontrollil. “Pean tunnustama, et nad ei leidnud midagi sellist, mis oleks andnud alust arvata, et Sarapuu on BWMiga seotud,” ütles ta. “Loomulikult olen ka ise temaga rääkinud ja ta on alati kinnitanud, et tal puudub seos BWMiga,” lisas Aas.

Eile pärastlõunal teatas Raepress, et Arvo Sarapuu esitas avalduse, milles teatas, et astub alates 26. maist abilinnapea ametikohalt tagasi. Aasa sõnul võtab keskkonnaga seotud teemad linnajuhtimises üle Kalle Klandorf ja ettevõtlusalaga hakkab tegelema abilinnapea Eha Vörk.

Prügivedajad: restart prügiveo hangetele

Jäätmeäitlusfirmade Ragn-Sells ja Eesti Keskkonnateenused juhtide sõnul tuleks nüüd pealinnas Arvo Sarapuu-ga seotud prügifirmaga Baltic Waste Management lepingud lõpetada ja korraldada uued jäätmeveo hanked.

Ragn-Sellsi juhi Rain Väana sõnul on piisavalt tõestust leidnud, et Baltic Waste Management (BWM) ei saa jäätmeveo teenuse osutamise hakkama ning on pikema aja vältel oluliselt rikkunud Tallinnaga sõlmitud lepingut.

“Seega tuleb selle ettevõttega kindlasti leping lõpetada,” märkis Väana.

Prügifirma juhi sõnul on õigusvastane Tallinna plaan eelistada jäätmeveo korraldamisel iseendale kuuluvat Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskust (endine Tallinna Prügila). “Mõlemal juhul on ainuõige lahendus

» Sarapuu mahitusel tehtud jamad tuleb ära lõpetada ja välja kuulutada uued konkursid.

Eesti Keskkonnateenuste juhataja Argo Luude

dus korraldada uus jäätmeveo hange,” rõhutas Väana.

Kahtlane alltöövõtt

Eesti Keskkonnateenuste juhataja Argo Luude meelest peaks Tallinn tegema prügiveo hankedega täieliku restardi. “Sarapuu mahitusel tehtud jamad tuleb ära lõpetada ja välja kuulutada, nagu seadused ette näevad, uued konkursid või lasku küsida, et saaksime teha asju teha,” lausus Luude.

Linn teeb Luude sõnul veel ka silmamoondust ehk Tallin-

na Jäätmete Taaskasutuskeskust teeb BWMile alltöövõttu, kuigi keskkonnaministeeriumi seisukohast ei ole see seaduslik, et alltöövõttu tehakse ilma jäätmeveo hanketa.

“Miks peaks linnale kuuluv ettevõtte maksumaksja raha eest soetatud prügiveokitega tegema eraettevõttele alltöövõttu? Kas BWM on andnud linnaettevõttele mingeid garantiisid, et nad ikkagi maksavad alltöövõttu kinni ka?” imestas ta.

Luude arvates võiks Sarapuu asemel abilinnapeaks saada inimene, kes võtaks kõik osapooled laua taha ja räägiks läbi, kuidas pealinnas prügiteemadel edasi minna. “Vanasti asjad nii käisidki, et arutati murekohad ja hanketingimused läbi ja hanked korraldamisel polnudki kellegi vaja midagi enam vaidlustada, sest vaidlemised olid enne läbi vaieldud,” kirjeldas Luude.

▲ 22. septembri Äripäeva kaanelugu

TAUST

Sarapuu-ga seostatud firma torakas silma möödunud aasta sügisel

Juba mullu septembris kirjutas Äripäev, et Tallinna prügiveo hanked on kui väiksel selgest taevast turgu võtnud jäätmeäritäie- ti tundmatu tegijad ning konkurendid kahtlustavad abilinnapea Arvo Sarapuu kureeritava linna- võimu abi ja suunamist.

Nii oli hankedel välja joonistumas muster, kus ühispakkujad – tunamullu 6000 euro suuruse käibega konsultatsioonifirma Baltic Waste Management (BWM) koos poolemiljonilise käibega bus- si- veoteenus pakkuva Tapa Auto-

bussipargiga olid edukaimad pea kõikides pealinnas piirkondades, kus nad osalesid.

Ühispakkujate võidud ei ole tulnud aga mitte madalaima hinna tõttu, vaid teiste odavamad või kohati ka võrdsete hindadega pakkumised oli Tallinna keskkonna- naamet kas tagasi lükanud või jätnud kvalifitseerimata.

BWM registreeriti äriregistris Tallinna hankedel väljakuulutamise järel 2014. aasta oktoobris. Ettevõtte juht ja omanik on Tallin- na keskkonnaameti korraldatud

jäätmeveo sektori endine juhataja Kaido Laanjärv.

Kunagi 2000. aastate alul oli Laanjärv ametis Tallinna sääst- va arengu ja planeerimise ame- ti ühistranspordi projektijuhi- na. Umbes samal ajal pidi sama ameti ühistranspordiosakona juhataja kohalt korruptsioo- niskandaaliga lahkuma praegu bussivedudega tegelevat ATKO Gruppi juhtiv Margo Tomingas, kes on omakorda Tallinna jäät- memajandust kureeriva abilinnapea Arvo Sarapuu väimees.

ATRIA EESTI

Hea toit – parem tuju.

Atria Eesti AS on üks suurematest, ligi 300 töötajaga Eesti toiduainekontsernidest ning suuruselt teine seakasvataja Eestis, kes omab kolme kaubamarki: Maks&Moorits, Wõro ja VK. Atria Eesti tegutses Eesti äärealal Valgemaal ning sealt alguse saanud ajalugu ulatub aastasse 1910. Lihatootuse suurim eeliskogu tootmisahela olemine – alates loomade kasvatamisest kuni valmistoodangu realiseerimiseni pooides. Atria tooted on valmistatud peamiselt eestimaistest toorainetest. Atria Eesti AS kuulub Soome börsiettevõttele Atria Oy.

Atria Eesti AS otsib ärirakenduste projektijuhti

Töö kirjeldus:
rakendustarkvarade administreerimine
juurutusprojektide juhtimine
peakasutaja rolli täitmine
koostöö korraldamine partneritega
klienditoe teenuse osutamine
töökoht asub Valgas.

Nõutavad oskused:

- vähemalt 5-aastane töökogemus IT-spetsialistina
- tarkvara juurutusprojektide juhtimise kogemus
- teadmised tarkvara arendusest
- oskus näha ettevõtte IKT lahendust tervikuna
- oskus kinni pidada tähtaegadest ja kokkulepetest
- hea suhtlemisoskus
- inglise keele või soome keele oskus suhtlutasandil
- vähemalt keskharidus
- B-kategooria autojuhuluba

Ettevõtte pakub:

- osalemist rahvusvahelise ettevõtte töös
- võimalust juhtida tootmisettevõttele olulisi teenuseid ja arendusprojekte
- konkurentsivõimelist tööstust ja vajalikke töövahendeid
- paindlikku tööaega

Kandideerimiseks palun saata CV märksõnaga „projektijuht“ hiljemalt 9. juuniks e-posti aadressile: personal.estonia@atria.com
Töökoha aadress on Metsa 19, Valga
www.atria.ee

ÜHISTRANSPOORT

Arvo Sarapuu bussifirma pääses trahvivaidlusest kergelt

Keskerakondlaste kontrollitav Harjumaa ühistranspordikeskus sõlmis mõjuka erakonnakaaslasest Tallinna abilinnapea Arvo Sarapuu osalusega bussivedajaga ATKO Liinid leppetrahvide asjus kompromissi, eelnevalt oli ühistranspordikeskuse tegevdirektor otsustanud ka 75 protsendi võrra vähendada piletimüügirikkumiste trahvimäära.

KOIT BRINKMANN
koit.brinkmann@aripaev.ee

Äripäev

Eelmise aasta sügisel oli õhus Harjumaa lääne suuna maakonnaliinide teenindamise lepingu lõpetamine OÜga ATKO Liinid, peamiseks põhjuseks mullu ligi 250ni küündinud lepingurikkumiste arv. Peamised rikkumised olid seotud piletimüügiga, aga oli ka üks alkoholi juures juhtimine ning bussijuhtide töö- ja puhkeajaga seotud rikkumised.

MTÜ Harjumaa Ühistranspordikeskus ja ATKO Liinide vahel 2012. aastal sõlmitud sõitjateveo lepingu järgi on iga sellise raskema rikkumise eest vedajale ette nähtud 1500 eurot trahvi. Raskeks rikkumiseks on ühistranspordikeskuse keskerakondlaste tegevdirektori Vello Jõgisoo kinnitustel ka piletimüügirikkumised, kus bussijuht pistab piletiraha endale taskusse.

Lepingu järgi olekski OÜ-l ATKO Liinid terendanud kokku enam kui 200 000 euro suurune leppetrahv.

Liiga kõrge leppetrahv

Siin sekkuks aga Jõgisoo. "Leidsin, et 1500 eurot piletimüügirikkumise eest on teiste rikkumistega võrreldes ebaproportsionaalselt kõrge määr. Arutasime seda ka ühistranspordikeskuse juhatuses ning me vähendasime trahvimäära 25 protsendini," rääkis Jõgisoo. Tema sõnul ei ole selle kohta kirjaliku otsust tehtud, kuid sama praktikat kasutatakse ka teiste vedajate puhul.

Seega pidas ühistranspordikeskus ATKO Liinidele tehtud hoiatusega lepingu rikkumiste eest ettevõttele makstavast toetussummast eelmisel aastal kinni pea 49 000 eurot.

ATKO Liinid esitas aga Harju maakohutusse ühistranspordikeskuse vastu hagi ligi 41 000 euro suuruse võla ja viivise nõudega. Aprilli lõpul kinnitas maakohus poolte vahel sõlmitud kohtuvälise kompromissi, mille järgi kohustus ühistranspordikeskus

▲ ATKO Liinide bussivedudega on sel aastal vähem probleeme olnud. FOTO: ANDRAS KRALLA

18 000

eurot jäi lõpuks leppetrahvi summaks, mis ATKO Liinidel tuli Harjumaa Ühistranspordikeskusele tasuda. Algselt ähvardas enam kui 200 000eurone trahvi.

tasuma bussivedajale 23 000 eurot. Ülejäänud 18 000 eurot jäigi siis vaidluse all olnud rikkumiste eest leppetrahviks.

Jõgisoo sõnul läksid nad kompromissile, kuna vedaja arvates oli üle-eelmisel aastal bussidesse paigaldatud järelevalvekaamerate kasutamise õiguspärasus küsitav. 2012. aastal sõlmitud lepingus pole kaameratest sõnagi, kuigi vedajate esindajad on hiljem andnud allkirja nende paigaldamiseks. Kaamerate lepingusse lisamine oleks aga Jõgisoo sõnul lepingu tingimuste olu-

line muudatus. Seni polnudki kaameratega muret, kuni eelmisel aastal tuvastati tänu neile massilised piletimüügirikkumised.

Vaidluse all oli ka küsimus, kui suur on lepingu järgi vedaja vastutus piletita sõidu eest. "Lepingu kohaselt on tellijal õigus nõuda leppetrahvi 40 eurot iga piletita reisi kohta, mistõttu on ATKO olnud kogu aeg seisukohal, et leppetrahvinõudeid on esitatud suuremas määras, kui leping võimaldab," kommenteeris ATKO Liinide lepinguline esindaja, Lextali vandeadvokaat Oliver Nääs.

Jõgisoo ütles aga, et ühistranspordikeskus tõlgendab 40eurost trahvi piletita reisi trahvina ja vedajale rakendub leppetrahviks 25 protsenti 1500 eurost, mis on 375 eurot.

Lepingut ei lõpetatud

Kuigi maanteeamet soovitas mullu rikkumiste jätkumisel kaaluda ATKO Liinidega

lääne suuna lepingu lõpetamist, siis ühistranspordikeskuse juhatuses otsustasid kõik seitse toona kohal olnud üksmeelselt, et lepingut ei lõpetata.

Harjumaa Ühistranspordikeskusel on kaheksa juhatuse liiget, neist viis Sarapuu parteikaaslasel ning nendest omakorda neli saavad palka Tallinna linna struktuuridest. Taavi Aas on Tallinna linna koha- setäitja, Jaanus Mutli töötab Tallinna ettevõtlusametis osakonna juhatajana ning istub koos Sarapuuga Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskuse nõukogus, Enno Tamm on Tallinna Linnatranspordi ASI juhataja ning Tallinna linnavolikogu liige Andres Harjo juhib Tallinna transpordiametit. Viies keskerakondlane ühistranspordikeskuse juhatuses on Paldiski linnavolikogu esimees Kaupo Kallas.

Jõgisoo: partei liinis survet polnud

Varem pikalt Reformierakonda kuulunud ning Harjumaa Ühistranspordikeskuse tegevdirektori ametikohale asumise järel Keskerakonda astunud Jõgisoo kinnitas, et kuigi ATKOst oli neile päris suur surve, siis Sarapuuga ta sel teemal suheldud ei ole ja ka parteiliini pidi ei ole ta kuidagi mõjutatav. Trahvimäärade vähendamine oli Jõgisoo enda otsus – pärast tema suhtlemist Paide ja Pärnu ühistranspordikeskusega selgus, et neil on piletimüügirikkumiste eest karistus oluliselt väiksem.

Sarapuu oli ATKO Liinide nõukogu liige kuni selle aasta märtsini, mil tema asemel tuli nõukogusse nimekaimest poeg. Abilinnapea Sarapuu on ATKO Liinide üks omanikest ASI ATKO Grupp kaudu. Ettevõtet juhib Sarapuu väimees Margo Tomingas.

Jõgisoo märkis, et ATKO Liinid on praeguseks lääne suuna lepingu täitmist tugevalt parandanud. Nii ei ole viimastel kuudel tuvastatud ühtegi lepingu rikkumist ning sel aastal on neil leppetrahvina kinni peetud kokku 1125 eurot.

ATKO Liinid teenindab lisaks ka Harjumaa ida suuna maakonnaliine ning selle lepingu täitmise ei ole suuri probleeme olnud.

MIS ON MIS Harjumaa Ühistranspordikeskus

Harju maavalitsus on volitanud halduslepingu alusel ühistranspordi (bussiliiklus) korraldamise Harju maakonnas ja ühistranspordiseaduse § 14ga pandud ülesannete täitmise mittetulundusühingule Harjumaa Ühistranspordikeskus. Harjumaa Ühistranspordikeskus korraldab ühistranspordi Harju maakonnas 2005. aastast. Keskuse asutasid 25 Harju maakonna omavalitsust ja riigi esindajana Harju maavalitsus. Harjumaa Ühistranspordikeskuse juhatus liikmed on Taavi Aas, Andres Harjo, Kaupo Kallas, Leevi Leaver, Jaanus Mutli, Rein Riga, Enno Tamm ja Andrus Umboja. Tegevdirektor on Vello Jõgisoo.

KOMMENTAAR Leppetrahv ei saa olla rikastumise allikas

OLIVER NÄÄS
ATKO Liinide lepinguline esindaja
Lextali vandeadvokaat

Kompromiss oli kantud kaalutlusest tegeleda põhitegevusega ja kulutada vähem ressursse kohtuvaidlustele. Kuna pooled vaidlesid ka järelevalvekaamerate kasutamise õiguspärasuse üle, oleks täiemahuline protsess kujunenud pikaks.

Lepingu kohaselt on tellijal õigus nõuda leppetrahvi 40 eurot iga piletita reisi-

kohta, mistõttu on ATKO olnud kogu aeg seisukohal, et leppetrahvinõudeid on esitatud suuremas määras, kui leping võimaldab.

Lisaks tuleb arvestada, et ühe rikkumisega tekkiv kahju oli vahemikus 1–3 eurot ning sellele korrespondeeruv mitusada korda suurem leppetrahv ühe rikkumise kohta on selgelt ebamõistlik ja ebaproportsionaalne. Leppetrahv ei saa olla rikastumise allikas.

» Ühe rikkumisega tekkiv kahju oli 1-3 eurot ning mitusada korda suurem leppetrahv on selgelt ebamõistlik.

ATKO Liinide lepinguline esindaja Oliver Nääs

OÜ Contractor pakub teraskonstruktsioonide värvimise teenust.

- Haaveldus terashaavlitega. Vajadusel katmine.
- Värvikamber 15 m x 4 m x 4m, max det. kaal 5 t.
- Kvaliteet vastab nii Soome kui ka Norra standarditele.

tel 50 93 980, www.contractor.ee, info@contractor.ee, Puidu 1, Kohila.

JURA XS9 espressomasin Sinu kontoris

Hinnaga

1849€+km

Seadme ostuga kaasa kingitused: piimakülmik, suur oamahuti ja 10 kg Gourmet kohviube

Külasta meie Kohvikeskuse poode:

Tartu

Riia 35, avatud E-R 9-17

telefon: 74 22 966

e-mail: info@joogiekspert.ee

Tallinn

Uus-Tatari 23, avatud E-R 10.30-17

telefon: 662 55 11

e-mail: info@kohvikeskus.ee

Rakvere

Tallinna 16, avatud E-R 8.30-16.30

telefon: 322 30 30

e-mail: virumaa@joogiekspert.ee

Pärnu

Pae 1, avatud E-R 9-17

telefon: 44 60 434

e-mail: parnu@joogiekspert.ee

Joogiekspert oü

PETTUSED

Eesti juht ei ole valmis rääkima ärieetikast

Välispartnerid võivad nõustuda kõikide koostöötingimustega, kuid nad ei aktsepteeri nõrka korrupsioonikultuuri, ütles Ernst & Young Balticu finantspettuste atesteeritud uurija Marilin Pikaro.

MERIT PÄRNPUU
merit.parnpuu@aripaev.ee

Raamatupidaja.ee

Meie tippjuhid ei lähe läbirääkimistele selle ettevalmistusega, et hakata esitlema, milliseid ärieetikat parandavaid ja korrupsiooni ennetavaid koolitusi nad on töötajate seas viimase 12 kuu jooksul teinud, rääkis Marilin Pikaro raamatupidaja.ee ja Eesti Siseaudiitorite Ühingu korraldatud sisekontrolli konverentsil.

Samas järjest rohkem ettevõtjaid laiendab või alustab äri Skandinaavias, Aasias või mõnes teises riigis, kus sellised teemad on päevakajalised. Pikaro juhtis tähelepanu, et juhid peavad ärieetikast kõnelemiseks valmis olema. Majanduskasvu jaoks üksi ei piisa, et ise end eetiliselt ja ausaks peame – see veendumus, et Eesti ettevõtja on usaldusväärne, peab tekkima ka Skandinaavias ja Lääne-Euroopas, märkis ta.

Pikaro peab ironiliseks tõika, et 99 protsenti Ernst & Youngi küsitletud juhtidest olid osaliselt või täielikult nõus väitega, et nende organisatsioonis töötavad ausad inimesed. Samas kui uuring näitab, et umbes 99 protsenti pettusjuhtumitest on toime pannud oma töötajad, nende seas ka endised töötajad ja juhtivtöötajad ja juhtimis- või kontrollorgani liikmed.

“Seesama aus organisatsioonis töötav inimene on kahjuks ka see, kes halvale teele on läinud. Paradigma on see, et nad on küll ausad, aga varastavad.”

Siseauditi teenus käib üle jõu

Juhud, kus korruptiivse teo pani toime klient, moodustavad võrdlemisi väikse osa. “Loomulikult tajume rohkem seda, kui teised varastavad, aga kui analüüsida juhtumeid, siis tuleks kõigepealt tegeleda oma majapidamisega ja alles siis lahendada ära kontrolli- ja riskikohad kodu ümber,” soovitas Pikaro.

Ta peab rõõmustavaks, et valdav osa kah-

jujuhtumitest jäi alla 10 000 euro. 13 protsendil juhtumest oli kahju üle 100 000 euro.

Kogenud audiitori sõnul käib regulaarne siseauditi ja sisekontrolli teenuse ostmine enamikule Eesti keskmise suurusega ettevõtetele üle jõu. “Nad ei saa seda endale püsikuluna lubada,” täheldas Pikaro, “ent sellest hoolimata on viimased kaks-kolm aastat teadlikkus juhtide hulgas tõusnud, et paluda perioodiliseks kontrolliks väljastpoolt spetsialisti, kes tegeleb ettevõttega kuu või kaks, esitab tulemused ja annab soovitusi.”

Tema sõnul on see Skandinaavias ja Lääne-Euroopas täiesti tavapärane tegevusmall, mis kahjuks ei ole Baltikumis veel väga levinud. Kuid Eesti on Balti riikide võrdluses siiski esirinnas, rõõmustas ta.

Pikaro hinnangul võib riik küll panustada ja välja mõelda tegevuskavasid, aga ta ei saa kunagi astuda organisatsiooni juhi kingadesse ja juhtida ettevõtte või asutuse korrupsiooniriske.

“See on ikka pilk peeglist ja enda tege-

▲ EY Balticu finantspettuste uurija Marilin Pikaro soovib ettevõtjatel hakata kohe tegelema pettuseriskide maandamisega.

FOTO: ANDRAS KRALLA

mata tööde tulevane tööpöld,” pani ta juhtidele südamele.

Tema sõnul on sellised ärikelud ja piirangud, nagu kas pettur tohiks selles sektoris edasi tegutseda, väga vaieldavad. Samuti tekib küsimus, kas seda peaks tegema riikliku sekkumisega.

“Iseenesest on need väljatoodud mõtted head, iseküsimus on ainult see, kas nende eluviimine korrupsiooni Eesti ärikeskkonnas ka tegelikult vähendab,” vihjas ta nupumeestele, kes ikka mõne kõrvaltee leiavad.

Eraldi ametikoht pettuste tuvastamiseks

Ernst & Youngi uuringust selgus, et kahe aasta jooksul on mõnevõrra vähenenud nende ettevõtete ja organisatsioonide osakaal, kus pettusi on toimunud. Keskel läbi moodustavad need kolmandiku kõikidest asutustest. Neist enamikul juhtudel on tegu olnud vara väärkasutusega, kuid päris palju tuli ilmsiks ka dokumentide ja andmete võltsimist.

“Kas organisatsioonis peaks olema selli-

RIIGIDUUMA

Gazpromi ja Rosnefti megaboonused ajasid närvi

Venemaa riigiduumas kolm kommunisti saadikut nõuavad, et duuma eelarve- ja maksumitee esitaks valitsusele järelepärimise, mille eest maksti Rosnefti ja Gazpromi tippjuhtidele viimase aasta eest boonuseid ja preemiaid.

Samuti esitasid kolm kommunisti komisjonile nõude taotleda nendelt riigifirmadelt aruanne majandustegevuse kohta juunist 2016 kuni juunini 2017, kirjutas Vene majandusportaal RBK.

Eelmisel nädalal avaldas Vene meedia, et Rosnefti juhtidele maksti esimese kvartali eest

24

miljonit eurot ehk 1,5 miljardit rubla maksti aruande järgi kvartalipremiat Rosnefti tippjuhtidele.

heldeid preemiaid. Majanduslehe Vedomosti andmeil moodustab see summa veidi üle poole preemiast, mida maksti neile terve eelmise aasta eest kokku. Rosnefti esindaja selgitas, et preemiat maksti tunnustu-

sena Bašnefti aktsiate kontrollpaki ostu ja 19,5% Rosnefti erastamise eest.

Gazpromi direktorite nõukogu tegi aga aktsionäride aastakoosolekul ettepaneku kiita heaks nõukogu liikmete premeerimine tegevuse eest 2016 juuli kuni 2017 juuni ning tunnustada juhte 245,4 miljoni rublase (ligi 4 miljoni euro) boonusega, mida on 23% rohkem kui varasematel aastatel.

Ettepanek oli ka suurendada Gazpromi direktorite nõukogu juhi Viktor Zubkovi ja tema ase-täitja Aleksei Milleri aastapremiat 20 protsendi võrra.

Täna hakkab arupärimist arutama duuma oma täiskogu istungil, kirjutas RBK.

Erilised teened

“Rosnefti tippjuhid said selle aasta esimese kvartali eest sada korda rohkem boonuseid kui eelmise aasta esimese kvartali eest,” ütles üks järelepärimise autoreid Aleksei Kurinnõi RBK vahendusel. “Boonuste 20% kasv ei kõla Gazpromi puhul üldse loogiliselt. Mille põhjal? Millist edu on näidanud see firma, et niimoodi oma juhte stimuleerida?” küsis ta. Kurinnõi märkis, et ei saanud oma küsi-

musi riigifirmadesse otse, sest on veendunud, et “sellest tuleks pikk kirjavahetus ilma konkreetse infota”. Aga parlamendi järelepärimisest keelduda ei saa. Kommunist loodab, et teised fraktsioonid seda järelepärimist toetavad.

Rosnefti pressiesindaja ütles RBK-le, et on kohatu võrrelda tippjuhtide preemiaid kvartaleid kõrvutades, sest 2016. aasta esimeses kvartalis ei makstud preemiaid “eriliste teenete eest”. “Kui kommunistid räägivad majanduslikust efektiivsusest, siis tahaks imestada,” märkis pressiesindaja, kes nimetas saadikuid

demagoogideks. Boonuste väljamaksmise alus on kahe suure ja keerulise tehingu tegemine, rõhutas pressiesindaja.

Rahvusliku energiajulgeoleku fondi peadirektor Konstantin Simonov peab kolme saadiku küsimust õigustatuks. Rosneftil kahanesis eelmisel aastal majandustulemused, puhaskasum kukkus kaks korda, 181 miljardile rublale.

Bašnefti ostu eest tuleks hoo-pis trahvida, lisas Simonov. AFK Sistema, mis 2014. aasta lõpuni kontrollis Bašnefti, võis firmast riisuda miljardeid rublasiid.

TASUB TEADA

Kolm Marilin Pikaro mõtet, mida juba homme ära teha

1. Head eeskujud pan-ge ettevõtte eesotsa. Olen veendunud, et kõik algab heast eeskujust ja sellest, missuguseid tööprotsesse on üles ehitatud ja integreeritud igapäevasesse ettevõtte toimimisse. Eeskujut võetakse paratamatult juhtidelt: tippjuhtkonnast kuni tiimijuhtideni välja. Siin on personalijuhil väga suur roll inimeste värbamisel, edutamisel ja roteerimisel, sest häid eeskujusid peab ka sisekontrolli mõttes olema organisatsioonis palju. "Paratamatult roteeruvad enamikus suurtest ettevõtetest välja need juhid, kellele hea ärikultuur ei ole südamelähedane ega sobi."

Vestlustest ettevõtte juhtidega on selgunud, et on ka neid organisatsioone, kus tuleks välja vahetada pool töötajaskonda. Kuid seda pole võimalik jälle äri jätkusuutlikkuse seisukohast kohe ilmselt teha. Alustada võiks nende sammudega, et seada head eeskujud oma tegevusega pjedestaalile. Hea on ka, kui juhid õpetavad välja uusi juhte, ka siis see probleem laheneb.

2. Mehhanismid, kuhu anda kompromiteerivad materjali, peavad olema hoolikalt läbi mõeldud. Kontrollimise ja juhtimise seisukohast on oluline, et juhini jõuaks adekvaatne informatsioon.

Ka selle kohta, mis võiks olla paremini ja mis on halvasti. Peale juhi peab info jõudma ka siseauditi või sisekontrolli juhini ja muude üksuste juhtideni, sest juht saab info pinnalt rakendada tegevuskava või vähemalt on see talle teadmiseks edasiste otsuste langetamisel.

Ka peavad mehhanismid, kuhu info edasi anda, olema paremini läbi mõeldud. "Kõige hullem on, kui info ei liigu ja seda ei ole kellegi anda." Paratamatu on see, et töötajad ja äripartnerid võivad küll infot omada, aga nad ei jaga seda erinevatel põhjustel. Aga kui juht infot ei valda, siis ei saa ta teha ka jätkusuutlikke äriotsuseid.

3. Töötajad olgu koolitatud ja informeeritud. Iga organisatsioon peab olema valmis tegelema kriisi reguleerimisega ja kriisisituatsioonide lahendamisega. Tuleb teha ettevalmistusi, et olla valmis halvimaks. Siia alla käivad regulatsioonid ja nõuded, et olla kooskõlas andmekaitseinspektiooni juhistega, kui on vaja töödelda või koguda organisatsioonis olevat informatsiooni. Tuleb hoolitseda selle eest, et töötajad oleks informeeritud ja koolitatud. Ka juhid peavad aru saama, mis on nende roll organisatsioonis: kui neile on antud õigused, siis on neile antud ka kohustus ja vastutus.

Seesama aus organisatsioonis töötav inimene on kahjuks ka see, kes halvale teele on läinud.

Ernst & Young Balticu finantspettuste atesteeritud uurija Marilin Pikaro

LÜHIDALT

Riigihalduse minister astus tagasi

Riigihalduse minister Mihhail Korb otsustas kolmapäeval lahvatanud skandaali tõttu tagasi astuda. Korb ütles Haapsalus kohtumisel veteranidega, et tema ei ole Eesti NATO liikmesuse poolt. Hiljem palus ta vabandust ja teatas, et toetab Eesti julgeolekupoliitika aluspõhimõtteid. "Tekitasin oma sõnavõtuga segadust, mida poleks tohtinud teha. Minister ei tohi nii ebaselgelt väljenduda," tunnistas Korb. "Aktuaalsele kaamerale" ütles ta, et otsustas tagasi astuda valitsuse kodurahu huvides.

ARVUTIKIIRABI

- ARVUTITE HOOLDUS JA REMONT
- HOOLDUSLEPINGUD
- SERVERITE MÜÜK JA LAHENDUSED
- ARVUTITE JA LISASEADMETE MÜÜK

Asume: Riia 130, Tartu
Telefon: +372 55 962988
E-post: info@abi.ee
Veeb: http://www.abi.ee
E-pood: http://pood.abi.ee

Meie teame lahendusi teie arvuti probleemidele!

Meie sisustame sinu kontori!

Pakume nii uut kui vähekasutatud kontorimööblit

- ANTIK
- KAPID
- KAUPLUSE SISUSTUS
- KONTORITARBED
- LAUAD
- MÖÖBLI LISATARVIKUD
- NAGID
- PEHME MÖÖBEL
- SAHTLIBOKSID
- TAHVLID
- TOOLID
- TURVA-JA HOIUKAPID
- VAHESEINAD
- VAIBAD

HEAD HINNAD!

info@ecofurni.com | www.ecofurni.com

ÄRA KULUTA RAHA EDEVUSELE VAI OMA TEGEVUSELE! REGISTRATORID

KASUTATUD KONTORI- JA PROFIMÖÖBLI MÜÜK.

E-N 10-17, R 10-18
Tähetorni 21j, Tallinn | Tel 552 6608

www.Apuneks.ee

TAUST

5. mail avalikustas Ernst & Young Baltic Eesti pettuseriskide uuringu, mis tehti veebipõhise küsitlusena märtsis 2017 organisatsioonis juhtivate inimeste hulgas. Uuringu eesmärk oli mõista uusimaid seisukohti äritegevusega seotud riskide, sealhulgas pettuste ja korrupsiooni juhtimisel Eesti äriühingutes ja avaliku sektori asutustes. Küsimustikule vastas 245 juhti. **4. mail** toimus Äripäeva teemaveebi raamatupidaja.ee ja Eesti Siseauditorite Ühingu korraldatud sisekontrolli konverents "Valmistu homseks", kus muu hulgas räägiti pettuseriskidest, juhtimisarvestusest kui sisekontrolli meetmest ja vastutusest riskidega mittetegelemise eest.

ne ametikoht nagu võltsingute tuvastaja või oleks vaja teenust, mida saab ekspertiisikeskusest tellida, sest kuidas veenduda, et dokumendid, mis meile esitatakse, on korrektsed?" arutles siseaudiitor küsimuse üle, kuidas sisekontrolli meetmetega juhtida varade kantimist või veenduda esitatud dokumentide korrektsuses.

Mida rohkem kombineerida, seda parem

Pettuseriskide juhtimiseks kasutatakse kõige rohkem äriinfo analüüsi, karistus- ja registrikontrolli ja muid pehmemaid kontrollimeetmeid. Kuid ainult ühe või kahe meetme rakendamine ei pruugi viia tegeliku tõeni, märkis Pikaro.

Ta soovitas kombineerida võimalikult palju meetmeid. Näiteks need, mida ei tohi rakendada, sest piiravad isiku õigusi privaatsusele elule, sõnumisaladusele või muule sellisele, võiksid just anda tulemusi kombinatsioonis mõne muu meetmega. Kui nendega tegeleda, siis selleks on olemas suunised andmekaitseinspektioonilt.

Pikaro rõhutas, et ettevõtjad võiksid juba täna valmis olla homse võimaliku tulekahju kustutamiseks.

Organisatsioonil peavad olema kirjas põhimõtted, kuidas tööga seotud teavet kogutakse, millistel juhtumitel ja mis ulatuses seda analüüsitakse ja kuidas seda infot hoitakse. Sellest peab lihtsal arusaadaval moel informeerima iga töötajat. Täpsemad juhtnõõrid võiks hoida organisatsiooni kodulehel, andis ta nõu.

Riigiäriühingud ja omavalitsused luubi alla

Üle 75 protsendi uuringus vastanutest uskus, et osale organisatsioonidele tuleks kehtestada täiendavad pettuse- ja korrupsioonivastased nõuded. Nii tekiks veendumus, et nimetatud valdkonnas või sektoris tegutsevad ettevõtted järgivad head äritava.

Lisanõuete rakendamist vajavad küsitluses osalenute arvates kõige rohkem riigi äriühingud ja kohalikud omavalitsused, järgmisena olid esindatud finants-, pangandus-, kindlustus- ja tootmisettevõtted.

PALGAD

Ametnikud ei seedi Seederi kärpeplaani

IRLi juhi Helir-Valdor Seederi ettepanek jätta ära riigitöötajate palgakasv ei ole vastuvõetav, teatas riigi- ja omavalitsuste töötajate ametiühingute liit. ROTALI juhatuses esimehe Kalle Liivamäe sõnul töötavad riiklikult oluliste valdkondade töötajad häbiväärselt madala palga eest ning nende valdkondade areng on niigi pärsitud. "Palgatusu ärajätmine ei ole mingit pidi aksepteeritav. Miks plaanitakse ära võtta see natukenegi, mis on riiklikult oluliste ametikohtade palgatusuks eraldatud?" küsis Liivamägi. "Paljude ametitele on uusi töötajaid väga raske leida, sest

esiteks on töötingimused väga rasked ning teiseks, töötasu ei ole motiveeriv. Näiteks sotsiaaltöötajate, hooldajate, asenduskodude kasvatajate, tegevusjuhendajate töötasu on niigi tugevasti alla riigi keskmise."

Muutus tegi ärevaks

Liivamäe sõnul on uute katteallikate otsimine tekitanud äreva olukorra ning ta loodab, et valitus ei lähe kevadel kokkulepitud õpetajate, kultuuritöötajate, siseriikliku julgeoleku ja sotsiaaltöötajate palgatusu kallale.

"Kogu Eesti rahvas ju tahab, et neil oleks siin turvaline elada, me eeldame, et meile on ta-

gatud operatiivne abi mis iganes õnnetuse korral ning saaksime tarbida meile olulisi sotsiaalteenuseid," kommenteeris ametiühingujuht.

Liivamägi on seisukohal, et valitsus peab leidma maksupaketis tehtavatele muudatustele uued katteallikad.

Seeder on kinnitamata andmetel pakkunud välja, et üks võimalus maksupaketi muutmiseks oleks ära jätta riigieelarve strateegiasse aastateks 2018-2021 plaanitud keskvallitsuse töötajate 2,5 protsendi suurune palgakasv ning kärpida keskvallitsuse majanduskulused.

TASUB TEADA

Palgatusu vajajate miinimumtasud 2017

Politsei- ja piirivalveamet. Politseinikel III astmel 975 € bruto
Päästeameti päästjad. I grupi komandol 619 €, II grupi komandol 665 € ja III grupi komandol 725 € bruto
Kultuuritöötajad. 930 € bruto
AS Hoolekandeteenused. Nooremtegevusjuhendajal 525 €, tegevusjuhendajal 618 € (mõlemal koos 25% öötöö lisatasuga) ja vanemtegevusjuhendajal 656 €
ALLIKAS: ROTAL

SUVETEATER

Müstiline ja hullumeelne teatrisuvi

Suvelavastuste kirjeldused on seekord erakordselt müstilised, veidi süngemate alatoonidega ning omapäraste kiiksudega.

▼ Üks suvelavastus viib publiku Murru vanglasse, mis oli viimane koloonia-tüüpi vangla Eestis, kus kinnipeetavad elavad suurtes gruppides koos. FOTO: KINOTEATER

FOOKUSES
2017. aasta uued suvelavastused

Endla Teatri "Hullumeelse päevik"
Esietendus 4. mail Tallinnas Koismäe tornis.
Piletid 14-19 eurot.
www.endla.ee

Rakvere Teatri "Kellavärgiga apelsin"
Esietendus 8. juunil Rakveres Nortsu angaaris.
Piletid 18-20 eurot.
www.rakvereteater.ee

Eesti Draamateatri "Eluhingus"
Esietendus 13. juunil Laitse Graniitvillas.
Piletid 17-22 eurot.
www.draamateater.ee

Rakvere Teatri "Viimane võllamees"
Esietendus 15. juunil Loodi kuivatis, Loo- bu külas.
Piletid 20 eurot.
www.rakvereteater.ee

Must Kast "Kaksismaa/Kaksoismaa"
Esietendus 21. juunil ERMi viinaköögis.
Piletid 12-20 eurot.
www.teatermustkast.ee

Endla Teatri "Säärane mulk ehk sada vakka tangusoola"
Esietendus 30. juunil Koidula muuseumis.
Piletid 18 eurot.
www.endla.ee

Kinoteatri "Murru 422/2"
Esietendus 3. juulil Murru vanglas.
Piletid 15-20 eurot.
www.facebook.com/kinoteater

Vanemuise "Roosi nimi"
Esietendus 13. juulil Tartu Toomkiriku varemetes.
Piletid 24 eurot.
www.vanemuine.ee

Emajõe Suveteatri "Tagahoovish"
Esietendus 20. juulil Tartus Aleksandri 34 hoovis.
Piletid 14-20 eurot.
www.suveteater.ee

Tõstamaa Suveteatri "Tõejastu lõpp"
Esietendus 4. augustil Tõstamaa mõisa talliohes.
Piletid 15-18 eurot.
www.piletilevi.ee

ANETT RANNAMETS
kaasautor

Mais avas suvehooaja Gogoli "Hullumeelse päevik", mille lavastajaks Madis Kalmet. See on tänapäevaste kokkupuutepunktidega lugu maailmast, kus hakkab hajuma piir normaalsuse ja ebanormaalsuse vahel. Kuidas käivitub ja areneb selline "hullus", näeb Tallinnas Koismäe tornis ja mujalgi üle Eesti.

Inimloomuse sünged pool

Tallinnast edasi Rakverre, kus sel suvel tulakse publiku ette kahe suvelavastusega. Esiteks seab Ringo Ramul lavale Anthony Burgessi kultusromaan "Kellavärgiga apelsini", mis käsitleb vägivalda ja kurjuse olemust ja inimloomuse süngemat poolt. Peategelase Alexi päevad mööduvad vägivaldseid ihasid rahuldades. Ühel päeval pistetakse ta trellide taha. Vanglast kiiremini pääsemiseks laseb poiss enda peal katsetada uut meetodit, mis peaks teda muutama. Lavastust mängitakse Nortsu angaaris Rakveres.

Rakveres lavastab sel suvel ka Üllar Saaremäe, kes toob publiku ette taaskord oma lemmiku Martin McDonaghi loominguga "Viimane võllamees". Tegemist on põnevikuga, milles vastamisi õud ja huumor. Riigi vaat et kuulsaimast võllamehest Harryst on saanud baaripidaja. Ühel päeval siseneb baari kummaline võõras, kelle ümber hak-

▲ Hetk lavastuse "Kellavärgiga apelsin" proovist. FOTO: RAKVERE TEATER

» Augustis jäävad ööd pimedamaks, kuid teater otsa ei saa: publikuni jõuab Gerda Kordemetsa "Tõejastu lõpp".

kavad asjad kahtlast kaju võtma ja minevikusaladused tõusevad taas päevakorda. Lavastust mängitakse Loodi kuivatis Tapaloo ristis Tallinna-Narva maanteel.

Elu tagasivaatepeeglis

Draamateatri sõprade rõõmuks esietendub juunis Hare'i "Eluhingus", lavastajaks Aleksander Eelmaa. Kaks 60. eluaastates naist vaatavad ühel pikal öisel jutuajamisel tagasi oma elule ikkagi selleks, et selgust saada iseendast, oma valikutest, oma vajadustest, oma minas. Pikad aastad armastust ja valu, kiindumust ja reetmist – miks sa tegid just selliseid otsuseid, mida püüdsid ja ootasid, kas oled iseennast ikka päriselt mõistnud? Küsimustele leiab vastused uhkes Laitse Graniitvillas.

Teater Must Kast võtab ette Mikkelssoni "Kaksismaa/Kaksoismaa" ja mängib seda Tartus Eesti Rahva Muuseumi Viinaköögis. Poeetiline ja muusikaline suveteater poliitilisest utopiast valmib kingitusena Eesti ja Soome sajanda sünnipäeva puhul.

Koidula muuseumi aias mängib sel suvel Endla Teater Koidula "Säärane mulk ehk Sada vakka tangusoola", mis pikemat tutvustamist ei vaja. Tegemist on tüvitekstiga, mille loomishetk asub eesti rahvusliku teatri sünni eesotsas. Lavastajaks Kaili Viidas.

Murru vangla argipäev

Juulikuus teatrisuvi jätkub. Kinoteatri "Murru 422/2" on teistlaadi tükk, millesse on kogutud vangide ja ametnike, endiste töötajate ja lähedaste mälestusi sellest, missugune nägi välja Murru vangla argi-

päev, millised olid selle paigad ja helid, lõhnad ja atmosfäär. Kõik see taaselustatakse teatrirännakuna, milles puudub näitlemine. Mõistagi mängitakse seda Rummu alevikus Murru vanglas.

Vanemuine, lavastaja Tanel Jonas ja "Roosi nimi" pakuvad midagi põnevuse armastajatele. 1327. aastal saabub frantsiskaani munk koos noore noviitsiga Itaalia Alpides asuvasse benediktlaste kloostrisse, kus tuleb lahendada ühe munga kummaline surmajuhtum. Hakkab arenema kuritegude ahel, mille niidid viivad kloostris raamatukokku. Lavastus sünnib Tartu Toomkiriku varemetes, mille esimesed müürid pandi püsti 13. sajandil.

Lutsu, Põllu "Tagahoovish" Emajõe Suveteatris lavastab Ain Mäeots Tartus Aleksandri 34 hoovis. "Aja voolus vahetuvad rahaühikud, eluasemed ja rõivatükid, aga inimese loomus koos oma lahutamatu tagahooviga on ikka endine", seisab lavastuse kirjelduses. Mida sellega küll öelda tahetakse?

Augustis jäävad ööd pimedamaks, kuid teater otsa ei saa. Publikuni jõuab Kordemetsa "Tõejastu lõpp", mida mängitakse Pärnumaal Tõstamaa mõisa talliohes. Räägitakse noorusekultuse halastamatusest: pole võimalik olla õnnelik 50selt, kui suudad end võrrelda ainult 25se iseendaga.

Peale loetletud uuslavastuste saab publik näha ka eelmisel või mõnel varasemal suvel esietendunud lavastusi. Nende seas on Eesti Draamateatri "Becket ehk Jumala au", Emajõe Suveteatri "Üle linna Vinski" ja paljud teised.

▲ Ühiskonnakriitiline misantroop Alceste (Ott Aardam). FOTO: THEATRUM

TEATER

Silmakirjalikkuse ja vooruslikkuse lugu

ANETT RANNAMETS
kaasautor

Molière' i loodud tegelaskuju Alceste on misantroop ehk inimpõlgur, kes vihkab inimsugu nende silmakirjalikkuse tõttu.

“Misantroop” räägib inimesest, kes taotleb vooruslikku, jäägitult ausat eluviisi. Alceste hindab vooruslikkust ja kritiseerib ühiskonda ja inimesi tagasi hoidmata. Peategelase põhimõtted ja ideaalid – eelkõige ausus – pannakse proovile, lastes tal armuda Célimène'i, kelles “kõik aja pahed on koondunud kujukalt”.

Kas ja milleks on vajalik vooruslik elu? Theatrumi “Misantroop” pakub võimaluse selle üle elavalt mõelda, tuues publiku ette klassikalise autori sajandeid tagasi kirjapandud näidendi tegelaste käitumise ja hoiakute kaasaegse interpretatsiooni. Ja tundub, et Molière'i tegelaste ehedad ja vaimukad mõt-

DRAAMA
Theatrumi
“Misantroop”

Lavastaja: Lembit Peterson
Osades: Laura Peterson, Eva Eensaar, Anneli Tuulik, Ott Aardam, Andri Luup, Marius Peterson, Helvin Kaljula, Tarmo Song, Mirko Rajas, Peeter Klaas
Esietendus: 4. juunil 2011
Etendused: 4. ja 5. juulil Suuremõisa lossis Hiiumaal
Piletid: 13-30 eurot
www.theatrum.ee

tekäigud, piire ületav ausus ja armumine on omased ka tänapäeva eestlasele.

Molière oli prantsuse näitekirjanik, teatrilavastaja ja näitleja. Teatriga tegi ta tutvust jeesuiitide kolleegiumis, kuid läks hiljem õppima õigusteadust, millest loobus. Tema süda kuulus teatrile, mille tõttu veetis aega isegi võlavanglas, sest asutas oma näitetrupi, mis ei saanud edukaks. Ta alustas näidendi kirjutamist ja tema esimene näidend “Arutelu” jõudis lavale 1653. aastal.

Sarnasused sajanditagusest ajast

Molière'i sügavaim ja isikupäraneim tragöödia-komöödia sulamist näidend “Misantroop” ei tohiks Eesti teatripublikule olla täiesti võõras. Seda on mängitud mitmes teatris – Theatrumis esietendus “Misantroop” juba kuus aastat tagasi ja etendust mängitakse sel suvel kahel kor-

ral Hiiumaal idüllilises Suuremõisa lossis, mis on üks suurejoonelisemaid barokkstiilis mõisaansambleid Eestimaal. Asukoha hõng sobib suurepäraselt 17. sajandil kirjutatud näidendiga ja annab külastajale juba omaette kogemuse.

Molière'i teatritee oli alati veidi käänulline. Enne 1666. aastat kui ta “Misantroobi” lavale tõi, keelati tema “Tartuffe” ja “Don Juan” intensiivse ühiskonnakriitilisuse tõttu ära. Spekulatsioonitakse, et “Misantroop” on lugu, millesse mahtusid tükikesed mõlemast eelmainitud näidendist ning mida kirjutades otsis kirjanik viise, kuidas moraalsust tolle aja teatripublikule vastuvõtlikuks muuta, ilma et keegi tõsiselt solvaks.

Sõltumata kirjutamise aastast leiab Molière'i teosetest alati paralleele tänapäevaga, nii ka “Misantroobist”. Silmakirjalikkuse teema on aktuaalne ju igas ajajärgus.

TOIMETAJA VEERG

Hüvastijätt

Hea lugeja, kurbusega pean teatama, et hoiad käes viimast Puhkepäeva.

Täna kõiki tähepanelikke ja heasüdamlikke inimesi, tuttavaid ja võhivõõraid, kes mu siin avaldatud kolumnidele tagasisidet andsid. Suure laviini tekitas näiteks kiri pensionärist Pipi Pikksukale, usinalt loeti ka kirjatükki pornograafia kahjulikkusest või kõikide poolehoiu püüdmise mõttetusest.

Lugejate kirjad on mind igal juhul innustanud ja motiveerinud kirjutama ning juurde õppima ja lugema, et oleks veel sügavamaid mõtteid, mida välja öelda. Populaarsemaid kolumne ja minu värskemaid mõtisklusi saate edaspidi lugeda aadressilt helemaria.blogspot.com.

Täna ka kõiki kaasautoreid – igatüki andis lehele oma ainulaadse panuse. Aitäh, Signe Sillasoo, et mulle Puhkepäeva usaldasid, aitäh, Mari Hiimäe ja Anett Rannamets, et minu puhkuste ajal lehte toimetasite.

Aitäh, Karoliina Vasli ja Kaspar Viilup, kiire reageerimise ja põnevate elamuslugude eest. Aitäh, Mart Raun, et tõstsid Äripäeva kinolugude kvaliteedi lakke. Lugejad – salvestage brauseri lemmikutesse kindlasti Mardi kinoblogi martraun.wordpress.com.

Aitäh, kaasautorid Merilin Mets, Eike Johanna Raielo, Taavet Taimla, Linda Anette Suss, Triin Toom, Marju Meschin ja paljud teised. Tunnen end seda öeldes nagu “Kevade” kooliõpetaja Laur, aga – tegelege kirjutamisega ikka edasi!

Hüvastijätu sõnastas hästi rebane Saint-Exupéry sulest. “Hüvasti,” ütles rebane. “Siin on minu saladus. See on väga lihtne: ainult südamega näed hästi. Kõige tähtsam on silmale nähtamatu.”

HELE-MARIA TAIMLA
helemaria@aripaev.ee

”Tunnen end seda öeldes nagu “Kevade” kooliõpetaja Laur, aga – tegelege kirjutamisega ikka edasi!”

28.05

kell 12 toimub Anija mõisapargi pidulik avamine. Kavastatuur, kontserdid, lastetuba, käsitöömeistridused, kohvikumelu. Esinevad Tallinna Kammerorkestri muusikud, Anija naisansambel ja puhkpilliorkester.
www.fb.com/anijamanor

Esitleja

Suurtoetaja

9.-10. JUUNIL

KELL 11-23

Pärnus Vallikäärü aasal

Sissepääs tasuta!

RESTORANID • TOIDULAAT • MÄNGUMAA

lavadel: **Kukerpillid, Propeller, Cool D, Bikini- ja rannafitness, Eesti Pulm, Eesti Grilli Gala jpm.**

MART RAUN SOOVITAB

Andrzej Wajda filmide TOP 5

1. "Kanal" (1957). Wajda kuulsat "Sõja" triloogia kolmas osa "Tuhk ja teemant" on võib-olla tuntum, ent kõige tugevam on siiski teine – "Kanal". Wajda, kes ka ise teisest maailmasõjast osa võttis, lõi ühe armutuma ja emotsionaalsema filmi vastupanuvõitlejate lootusetust olukorrast. Tegevus leiab aset 1944. aasta septembris, Varssavi ülestõusu 56. päeval, mil vastupanulükkjad on sunnitud taganema linnaalustesse kanalisatsioonikäikudesse. Seal nende kannatused aga alles algavad. Meeste ja naiste vaprus ning vastupidavus pannakse viimast korda proovile.

2. "Korczak" (1990). Vaatamata sellele, et Steven Spielberg peab seda teost kõige olulisemaks holokaustifilmiks, on Wajda meistriteos vähe tunnustatud leidnud. Lugu jutustab ühest legendaarsest Poola juudist – kirjanikust, raadiohäälest, lastearstist ning lastekodu direktorist Janusz Korczakist, kes keeldub talle pakutud põgenemisvõimalustest ning jääb surmani toeks oma lastele – nii Varssavi getos kui ka koonduslaagris. Üks humanistikumaid ja mõtlemapanevamaid, põneva tegelaskuju ja huvitavate küsimustega filme holokaustist.

3. "Töötatud maa" (1975). Nobeli laureaadi Wladyslaw Reymonti 1897. aasta romaani adaptatsioon tunnustati läbi aegade parimaks Poola filmiks. Lugu leiab aset 19. sajandi industriaalrevolutsiooniaegses Łódzis. Kolm sõpra ja ärimeest – poolakas, sakslane ja juut otsustavad ehitada tekstiilivabrikut ning panevad sellega aluse kaasaegsele Poolale. Brutaalne ja ilustamata lugu ahnusest, julmusest ja reetmisest.

4. "Marmorimees" (1976) ja "Raudmees" (1981). Kaks esimest filmi "Solidaarsuse" triloogias on Wajda ühed jõulisemad ja poliitilisemad teosed. "Marmorimees" räägib filmiüliõpilasest Agnieszkast, kes kavatseb diplomitööks esitada Stalini-aegse unustatud töölisklassi kangelase müürsepp Birkuti loo. Peagi avastab ta, et tegelikult mees kahtles Nõukogude Liidus. "Raudmees" keskmes on kaks tegelast: alkohoolikust ajakirjanik ja raadiohäälestaja Winkel, kes saadetakse Gdanskis ülestõusnuid mustama, ning solidaarsusliikumise osavõtja tööline Maciej. "Raudmees" valmis ajal, mil tsensuur oli lõdvem ning kriitiseeris väga teravalt toleaeagset valitsust. Poolas keelatakse film küll ära, ent linates leiab suure tunnustuse läänes. "Raudmees" kandideeris parima võõrkeelse filmi Oscarile ning võitis Kuldsed Palmioksa.

5. "Süütud võlurid" (1960). Wajda karjääri üks erandlikumaid teoseid, kus ta esimest korda kajastab Poola kaasaegset elu ning noort generatsiooni, kellelga tema ise tugevat sidet ei tundnud. "Süütud võlurid" kajastab sõjajärgses Poolas sirguvate noorte boheemlaste sotsiaal- ja moraalnorme. Siin astuvad üles ka Poola filmikunsti hilisemad suurkujud Roman Polanski ja Jerzy Skolimowski. Viimane on ka käsikirja autor.

▲ Wladyslaw Strzeminski (Boguslaw Linda) on ainus, kes julgeb sotsialistliku realismi kunstinoetetele vastu seista. FOTOD: TOOTJA

KINO

Kunst võib muutuda, kunstnik jäägu samaks

MART RAUN
filmitegija ja -blogija

Möödunud aastal suri 90aastaselt rahvusvaheliselt tunnustatud lavastaja, Poola filmikunsti suurkuju Andrzej Wajda. Tema viimaseks jäänud neljakümnes mängufilm "Järelkujutis" on kaunis kokkuvõtte teemadest ja motiividest, mida ta oma viljaka, üle kuuekümnepäevase režissööri karjääri jooksul käsitles.

Film jutustab Łódzi kunstikooli õppejõust, kuulsast Poola avangardistist Wladyslaw Strzeminskist (Boguslaw Linda), kes on oma õpilastele tugevaks inspiratsiooniallikaks. Sama võib öelda "Järelkujutise" kohta, mis kõnetab ka Eesti publikut. Nõukogude Liidus sattusid pea kõik loomingulised inimesed tsensuuri ja repressioonide ohvriks ning eriti hull oli olukord stalinistlikul perioodil. Seda teemat ei ole aga kohalikul kinomaastikul eriti uuritud.

Eneseväärikuse säilitamine tähendab talle võitlust ellujäämise nimel. Strzeminski otsustab endast maha jätta järelkujutise, mis säilib ka siis, kui inimest enam silme ees ei ole.

Põhimõttekindel mees

Enamik Wajda filme on poliitilised ja käsitlevad Poola ajalugu. Hoolimata sellest, et ta käsitleb spetsiifilisi hetki nii oma riigi minevikust kui ka kaasaajast, mõjuvad lood universaalselt, kuna fookuses on inimlik draama. Sama võib öelda "Järelkujutise" kohta, mis kõnetab ka Eesti publikut. Nõukogude Liidus sattusid pea kõik loomingulised inimesed tsensuuri ja repressioonide ohvriks ning eriti hull oli olukord stalinistlikul perioodil. Seda teemat ei ole aga kohalikul kinomaastikul eriti uuritud.

Tegu on klassikalise, isegi arhetüüpse looga indiviidi võitlusest süsteemi vastu. Strzeminski karakterit illustreerib tabavalt üks esimesi stseene: hetkel, mil ta

▲ Filmi emotsionaalseks keskmeks on tavatu suhe isa ja tütre (Nika Strzeminska) vahel.

ELULOOFILM "Järelkujutis" ("Powidoki")

Režissöör: Andrzej Wajda
Osades: Boguslaw Linda, Aleksandra Justa, Bronislawa Zamachowska, Zofia Wichlacz, Krzysztof Pieczynski
Kinodes alates: 19.05

LOE VEEBIST
Mart Rauni filmiblogi
martraun.wordpress.com

hakkab koduateljees uut teost maalima, tõmmatakse akende ette hiiglaslik Stalini plakat. Mees ei lase end sellest segada, avab akna ning rebib plakati karguga katki. Niisugune tegevus toob muidugi kaasa silmapilke võimude sekkumise.

Wajda on Strzeminskis leidnud ideaalse kangelase, kes sõnandab nõukogude süsteemile vastu seista. Tegu on julge, aateliise ja põhimõttekindla mehega, kes ei ole nõus kompromisega (hinnatud Poola näitleja Boguslaw Linda veendunud ja inimlik esitus). Lisaks oli Strzeminski 20. sajandi avangardismi üks võtmeku-

jusid ja Poola hinnatumaid kunstnikke, oma riigis väga tuntud ja respektieritud mees. See ei kaitsnud teda aga repressioonide eest.

Väärikas pärand

Strzeminski tundub esialgu kinnise ja keeruka inimesena, kes pole eeskujulik isa oma tütrele ega parim mees haiglas olevale abikaasale – skulptor Katarzyna Kobrole. Tasapisi avaneb ka tema inimlikum pool. Traagiline on näha meest, kelle elu koosnes siiani kunsti tegemisest ja õpetamisest ning siis need mõlemad ära võetakse. Oma sõbra, luuletaja Julian Przybosiga arutades leitakse, et kunstniku surm võib olla kahte moodi – kas liiga suur või olematu tähelepanu.

Kuigi tegu ei ole Wajda karjääri tugevaima filmiga (film on teostuselt kohati kuiv ja teatraalne), on keeruline kritiseerida 89aastase lavastaja tööd. Nagu Strzeminski, leiab ka Wajda väärika lõpu oma pikale ja viljakale karjäärile. Hea kunstniku looming muutub ajas pidevalt, ent inimene jääb samaks. See kehtib nii Strzeminski kui ka Wajda puhul.

Tallinna Õpetajate Maja

Raekoja plats 14 • tel 615 5161,
info@opetajatemaja.ee • www.opetajatemaja.ee

9 ruumi (28–267 m²) konverentside, koostuste, kursuste, firmapidude, vastuvõtude, sünnipäevade, pulmade korraldamiseks ja muude sündmuste tähistamiseks. Lisaks saab tellida meeleoluka sündmuse või meeskonnakoolituse.

Hinna sees: pabertahvel, markerid, grafoprojektor, ekraan, wifi, klaver.

Lisatasu eest: dataprojektor, sülearvuti, helitehnika.

Lisateenus: toitlustamine, ruumikujundus, lilleseade, muusika, valgustehnika.

360° VAADE

▲ Austria tantsijannad peavad muusikaga dialoogi.

▲ Muusikast ja volditud paberist sündis lavastus "Oih!".

▲ Hr. Watt on kultuurihuvidega lambipirn.

▲ Inimesed on pakendid, just nagu kastid.

NÄITUS

Kaunite koerte plejaad

Juunikuu esimesel nädalavahetusel saab Kalevi staadionil näha Eestimaa kõige esinduslikumaid näitusekoeri.

Mõlemal näitusepäeval algavad ringid kell 10. Laupäeval astuvad vaatajate ette sellised koeratõud nagu estrela mäestikukoer, bernhardiin, saksa pinšer, kääbus- ja küülikutaks ning terve rida terjereid (Parson Russelli, Sealyhami, jaapani).

Näitusekoerte üle otsustavad kohtunikud, kes on kokku üle tulnud üle maailma. Esindatud on Itaalia, Ungari, Holland, Poola, Norra, Taani, aga ka kaugemad maad, nagu Mehhiko, Austraalia ja India. Kindlasti on üritus huvitav koeravõhikutele, kelle silmaring on näitusepäevade lõpuks ilmselt mitu korda laiem kui enne. Pole just iga päev võimalust näha koeratõuge nagu brüsseli grifoon, clumberspanjel, jaapani chin, ibiza podengo, pumi, kishu, shikoku või peruu karvutu koer.

KOERTENÄITUS

"Eesti Võitja 2017"

03.-04.06 Kalevi Keskstaadionil Tallinnas

Piletid: 2-3 eurot, perepilet 5 eurot.

Parkimine: 8 eurot/päev.

www.kennelliit.ee

KOOMIKS

ÄRI PÄEV

FESTIVAL

Uuenev teatrifestival näitab tipptaset

MARI HIEMÄE
kaasautor

Juuni alguses tulevad festivali NuQ Treff kutsel Tallinna esinema visuaalteatri Žanri tippetijad üle maailma.

Nelja päeva jooksul saab vaadata rohkem kui 20 erinevat lavastust kümnest riigist. Aastaid Tallinn Treff Festivali nime kandnud visuaalteatrifestivalil on alates sellest aastast uus nimi NuQ Treff, milles sisaldub viide festivali korraldajale – Nukuteatrile. Ühtlasi on nimevahetus põhjustatud sisulistest muutustest festivali korralduses.

Nukuteatri kommunikatsioonijuht Hannele Känd märkis, et edaspidiselt korraldatakse NuQ Treff'i igal teisel aastal, erinevalt selle varasemast igaaastasest toimumisest. See annab korraldajatele rohkem aega programmi ette valmistada ning erinevaid esinejaid kaasata. Samuti on üle aasta toimival festivalil võimalus olla majanduslikult efektiivsem.

Edaspidi on kavas suurendada töötubade hulka, mis on mõeldud eeskätt teatriprofessionaalidele. Mis puudutab festivalil etenduvatesse lavastustesse, siis need on nagu ikka mõeldud kõigile, kes teatriga sina peal on, alates täiskasvanutest kuni lasteni.

Tänavuse festivali juures on kõige suurem muutus see, et

TEATRIFESTIVAL
NuQ Treff

01.-04.06 Tallinnas
Kunstiline juht: Vahur Keller
Piletid: 9-25 eurot.
www.nuku.ee

kõik etendused toimuvad siseruumides. Tänavaprogrammi ning vabaõhulavastusi pole. "Oleme oma majas tagasi, festivali keskus on taas koondunud NUKU maja ümber. Lisaks teatrisaalile kasutame etenduste andmiseks ka proovisaali ja kohvikut," rääkis Känd. Kokku on festivalil tänavu viis esinemisspaika – lisaks Nukuteatrile on mõningad etendused planeeritud ka Von Krahli saali, Vaba Lavale, Kumu auditooriumisse ja Kanuti gildi SAALI.

Tippesinejad

Tänavuse festivali peaesinejad on teatrimaailma suurnimed Gisele Vienne lavastusega "Kõhuraäkijate kongress" ja Paul Zaloom "Valge mehe seiklustega".

"Oleme neid mitu aastat siia esinema tahtnud, nüüd on nad lõpuks siia välja jõudnud," rõõmustas Känd.

Erilisteks nimetas Känd teisi-gi artiste festivali kavas. Näiteks tuleb prantslane Renaud Herbin välja lavastusega "Keskkond",

mis kujutab endast poole tunnist marionett-teatri etendust, mille jooksul Herbin räägib marionetiga manipuleerides loo inimestest ja teda ümbritsevatest keskkondadest.

Sihilikult tõlketa

Lavastuses "Vaadates õhu liikumist" on laval lavakunstnik Magali Rousseau koos hulga tillukeste mehaaniliselt liikuvate masinatega, mille ta ise on loonud ning tööle seadnud. Koos räägitakse lugu igatsusest ja lendamisest. "See on ühtlasi ekskursioon, kus inimesed kõnnivad selles ruumis ringi, kus need masinad liiguvad ja tegutsevad. Etendus on prantsuskeelne. Me sihilikult ei tõlgi seda, sest see prantsuse keel ise kõlab nii imetabasel ja annab emotsioone juurde," rääkis Känd.

Samuti tõi Känd eraldi välja lavastuse "Tuhk", mis räägib loo ühest Norra püromaanist, kes 1980. aastate algusest põletas Norras maha terve küla. "See nukumäng on imetlusväärne kaasaegne nukukunst, harva näeb Eestis nii võrratut mängu," kommenteeris Känd. Lisaks täiskasvanute programmile on festivali kavas lasteprogramm, vestlused peaesinejatega, näitused, loengud ning töötoad erineva vanuse ja kogemusega osalejatele.

WDR Sinfonieorchester
Köln Saksamaa

Gautier Capuçon tšello
Prantsusmaa

Dirigent

Jukka-Pekka Saraste Soome

Dvořák
Tšellokontsert h-moll
Brahms
Sümfoonia nr 3 F-duur

12. juuni
kell 19
Estonia
kontserdisaal

eestikontsert.ee

▲ Ajas muutumatuna püsinud kohvik Energia on justkui rahu kants keset tormakat ja muutlikku südalinnamelu. FOTO: RAU MEE

RESTORANITEST

Läbi aastakümnete püsinud Energia

Kohvik Energia Tallinna Kaubamaja kõrval on samasugune nagu 30 aastat tagasi.

HEIDI VIHMA
kaasautor

Muutumatuna on püsinud menüü, interjäär ja tundub, et ka kliendid on ikka ühed ja samad. Justkui eelmise sajandi viimasele veerandile pühendatud toidumuseum, ainult ekspositsiooni värskendatakse iga päev. Värskendatakse, aga ei vahetata. Punaste linade ja klaasplaatidega laud, Viini kohvikute stiilis toolid, puidust seinapaneelid ja keskea ületanud klientuur on justkui stabiilsuse ja rahu saare keset hoopis teistsugust südalinnamaailma. Energia on katkematult teutsenud alates aastast 1964.

Naerusuised teenindajad

Olles ühtaegu kohvik ja söökla, esindab Energia nii esimese Eesti Vabariigi aegset nostalgilist kohvikukultuuri kui ka teise

maailmasõja järgseid nõukogulikke rahvatoitlustuskohti oma iseteeninduslettide ja üleliiduliselt kinnitatud retseptidega. Vitriinis ja letil on välja pandud kohvikukraam: kiluleivad, lõhesaiad, salatid, pirukad, koogid. Pealinna salat esineb oma vana nime all, Moskva sai on aga juba hulk aega tagasi ametlikult kreemisaiaks ümber nimetatud. Lõhesai tuletab meelde aega, kui lõhe oli veel luksus ja sellest lõigati nii õhukesi viile, kui kööginuga vähegi võimaldas.

Sooja söögi menüü algab seljankaga, käib läbi viineri- ja vorstipraed, klassikalised kotletid ja kanaküpsetised, nagu Požarski ja Kiievi kotlet, ning kulmineerub sea- ja lõhepraega. Toidu saab kätte kiirelt, pikem järjekord tekib iseteenindusleti juurde vaid lõuna ajal. Teenindajad on naerusuised, nobedad ja lahked, saiad-pirukad värsked ja paremad kui nii mõneski trendikohas.

Nostalgilised toidud

Minu seekordne lõuna algas rosoljega, edasi tuli Požarski kotlet keedukartuli ja majoneesikastmega, magustoiduks purukattaga mustsõstrakook. Tegemist oli lihtsate roogadega, hoopis teisest klassist kui uue aja söögikohtade road, aga omas võttes vägagi rahuldust pakkuvad. Erinevast klassist räägivad ka hinnad, mis saiakestel-pirukatel-kookidel jäävad ühekahe euro piirsesse ja ulatuvad "luksuspraadidel" napilt üle viie euro.

Energia rosolje on klassika, mille võiks

ametlikuks rosolje etaloniks kuulutada. Selle maitse on püsinud ühesugune nii kaua, kui mäletan. Menüüs on ka Požarski kotlet, kunagine sööklate-restoranide menüü, mis on üldiselt väga haruldaseks jäänud. Kanahakklihast kotlette on alati tehtud ja tehakse ka edaspidi, aga enam ei kannan nad Požarski nime.

Naps ja kohv

Energia Požarski-nimeline kotlet, ümber paks paneering ja krõbe koorik, oli üllatavalt maitsev. Ka kaste ja kartulid olid head ja ausad. Ainult roheline salat, mis valmis-segatuna oma aega oli pidanud ootama, oli värskusest kaugel ja üpriski kehvakene ning tuletas meelde, et värsked rohelised salatid ongi alles viimase paarikümne aastaga sööklate-restoranide menüüses jõudnud.

Jookidega on Energial oma spetsiifika, mis koos interjööri ja menüüga on püsinud muutumatu: konjak, brändi, rumm või muu toekam naps on sealne jook. Vein, õlu ja kokteilid pole Energia rida. Pärast lõunatel on seal alati laudkond või kaks, kelle ees väikestes klaasides tumedatooniline naps ja kohvitass – täpselt nagu vana aja filmides.

» Energia rosolje on klassika, mille võiks ametlikuks rosolje etaloniks kuulutada. Selle maitse on püsinud ühesugune nii kaua, kui mäletan.

HINNANG

Kohvik Energia

Toit:	Teenindus:	Interjäär:	Kokku:
7	7	8	22

Address: Kaubamaja 4, Tallinn
Telefon: 6604706
Avatud: 8-19.30, P 10-18
Pearoogade hinnavahe: 4-5,50 eurot
Omanik: OÜ Aldi

ÄRIPÄEV SOOVITAB

Äripäeva tunnustava märgi pälvitud restoranid

	toit	teenindus	interjäär
Juur, Tallinn	9	10	10
Bordoo, Tallinn	10	9	9
Haku, Tallinn	9	9	10
Leib Resto ja Aed, Tallinn	9	9	10
Pull, Tallinn	9	9	10
Salt, Tallinn	9	10	9
Ribe, Tallinn	9	9	9
Lucca Enoteca, Tallinn	8	10	9
Hõlm, Tartu	8	8	10
Mon Repos, Tallinn	10	7	9
Mr. Jakob, Otepää	8	8	10
FAO27, Tabasalu	8	7	10
GreenBakery, Tallinn	8	9	8
Korsten, Armastus & Hea Toit, Tallinn	9	6	10
La Tabla, Tallinn	8	8	9
Linnuküla Resto, Tallinn	9	7	9
MuSu, Tallinn	8	8	9
Noodle Box, Tallinn	10	9	6
Noot, Pärnu	9	8	8
Papa Joe, Tallinn	8	9	8
Sardiinid, Tallinn	8	8	9
Taste of Asia, Tallinn	8	7	10
UmbRoht, Tartu	9	8	8
Vidrik, Sangaste	9	7	9
Villa Wesset, Pärnu	8	9	8
WuWei, Tallinn	8	8	9

» Äripäev soovitab* klepsu pälvivad alates 2016. aastast söögikohad, mis saavad restoranitest kokku 25 või rohkem punkti.

LOE VEEBIST

Äripäeva restoranitestid
www.aripaev.ee/restoranitest

◀ **Kooliõpetaja Marta Lundberg (Maria Peterson) on segaduses ega mõista, kas pastor armastab teda või ei.** FOTO: ÜLAR MÄND-METS

TEATER

Põhjamaine hinge pime öö

HELE-MARIA TAIMLA
Puhkepäeva toimetaja

Hea lugu leiab tihtilugu mitu väljundit – nii on Ingmar Bergmani "Talvevalgus" ühtaegu nii kõnekas film kui ka suurepärase näidend.

Bergmani 1963. aastal valminud film "Talvevalgus" leiab aset Rootsi tihes külakoguduses. Keset süngatoonilist argipäeva, sisseharjunud rituaale ja vähest usku, on õige mitu probleemi.

Igaüks on puntras iseenda ning nagu skandinaavlastel ikka – kohutavalt raske on end ausalt ja arusaadavalt väljendada. Vahel keelab uhkus, vahel sõnaahter iseloom, kolmandal korral hoopis liiga viisakas kasvatus.

Ära ole aus

Neid, kes oma mõtted-tunded selle kõige keskel siiski teata-

HINNANG
Theatrumi "Talvevalgus"

10

Autor: Ingmar Bergman

Lavastaja: Andri Luup

Osades: Jan Uuspõld, Maria Peterson, Anneli Tuulik, Helvin Kaljula, Tarmo Song, Tiit Alte

Esietendus 30.03.2017.

www.theatrum.ee

vaks teevad, ootab samas veel raskem saatus. Selline tegelane on kohalik noor naine Marta Lundberg (Maria Peterson), kes oma silmapaistva meeleheitega on pastori häärrasse (Jan Uuspõld) kohutavalt armunud. Kõsimused ja segadus mehe vastuolulisest käitumisest ei anna naisele rahu ning ta püüab

olukorda selgust saada. Päästa, mis päästa annab. Pastor omakorda on hädas oma tervisega, hädas ka oma tunnete ja mõtete ning usuga.

Bergman näitab, et pastori amet pole iseeneses midagi sakraalset – ka hingekarjane on kõigest inimene, täpselt samast luust ja lihast kui need, keda ta juhatab. Rituaalid ja tihe kirikus käimine ei tee iseenesest kedagi paremaks inimeseks ega aita ilmingimata endaga toime tulla. "Kirjalt suretab, aga Vaim teeb elavaks." Sedasamust vaimu aga napib.

Mis toimub pastori südames?

Lavastaja Andri Luup on teinud loo jutustuses väga huvitava lükke – pastori rolli on ta andnud Jan Uuspõllule.

Arvestades Theatrumi kollektiivi ja seda, et paljudel näit-

lejal seal on kristlik taust, tundub veidi kummaline, miks siis pastorirolli jaoks keegi väljastpoolt kutsuti. Ja kui keegi mujalt juba tuua, miks siis just selline näitleja, kelle eelnevad osatäitmised pastorirollist justkui valgusaastate kaugusel on?

Teatav skeptitsism minus selle valiku suhtes kindlasti oli, eriti etenduse alguses, kuid kui lugu lahti rullus ja pastor Tomase karakter ka tuttavamaks sai, ma leebusin. Võimalik, et see oli justnimelt kaalutletud ja igati põhjendatud otsus. Uuspõld sai igatahes suurepäraselt hakkama.

Theatrumi kavas on see VHK teatrikooli lõpulavastuse kõrval tänavu seni ainus uuslavastus. Suvel on teine kava, kuid lootust on, et ehk sügisel ilmub tükk taas mängukavva.

▲ **Elegantne Laura Peterson.** FOTO: SIR.PEE

TEATER

Mõõgad ja mantlid galantses pimeduses

EIKE JOHANNA RAIELO
kaasautor

Uuenduskuuri läbi teinud Ugala teatris lavastav "Nähtamatu daam" on hea näide eri ajastute kokkuvoolavusest: kuidas barokiaegse Hispaania aadelkonna aktuaalsed teemad võivad kõnetada ka tänapäeval ning kuidas endisaegse näidendi lavastamiseks pole vaja peljata tänapäevaseid tehnilisi lahendusi.

Näivus, mulje jätmise mäng ja tõelisus on teemad, mis püsivad likviidsed sama kaua, kui püsib inimese soov saada lubatust enam. Läbi huumoriprisma näidatakse, kui lühikesed jalad on vaeval, kuid kuidas samal ajal mängeldes on võimalik soovitu saavutada. Lembit Peterson on taas lavastanud kõneka lavastuse.

Nii nagu mitmes teises Petersoni lavastatud näidendis, on ka selles läbiv joon mängu peetuse ja tõelisuse vahel – kas näivus ja mulje on päriselt või vaid silmapeete. Mäng mängus võib vahepeal jätta ülepaisutatult koomilise mulje, kuid kordagi ei ületata päriselt hea maitse piiri. Autor Pedro Calderón de la Barca on oma stiililt sarnane Shakespeare'iga, kuigi temast õhku teistsugust suursugusust. Näiliselt on lahendus justkui kiirem, kuid

peeneid nüansse ja mängu ilu jagub teiravale silmale avastamiseks küllaga.

Eraldi väärib esile toomist lavastuses kasutatud valguslahendus. Interaktiivne mäng valguse ja peeglitega osalt vastandus etenduse ajastuga, teisalt toetas viimast ning aitas luua lahendusi, mis muul moel oluks tunduvalt keerulisem teostada.

Valgusemäng tungis esile omaette läbi-va teemana, esinedes nii lava varjava rullo peale maja fassaadi joonistades kui ka elava küünlaleegi kujul laval näitlejate käes ringi liikudes. Paralleelselt jooksis etendusest läbi ka pimedusemängu liin: näidendis, mis paljuski kõneleb näivusest ja tõelisusest, ei puudu ka pettus ja varjamine. Huumorikat mängu ilu jagus mitmesse stseeni, kus näitlejad pidid hästi valgustatud laval mängima pimeduses käsi- ja jalgaudude liikumist.

Meeldejäavamad rollid tegid teener Cosme ning Donja Angela ehk nähtamatu daam ise. Cosme, keda mängis Martin Mill, löbustas publikut kõneka kehakeele ning fantastiliste löustadega, ning elavdas mängu kandvate pausidega. Donja Angela Laura Petersoni kehastuses oli äärmiselt sirgeselgne ning vajalikel hetkedel väljapeetud – näib, nagu oleks ta otskui valatud sääraste rollide jaoks.

Peterson on lavastajana teinud väga mahukat ja sügavat tööd. Konkreetsest tööst leiavad naudingut ennekõike vaatajad, kellele meeldib näha laval huumorikat, ent korralikku etendust, mille järel paistab maailm ilusa ja paremana.

HINNANG
Ugala Teatri "Nähtamatu naine"

9

Autor: Pedro Calderón de la Barca

Lavastaja: Lembit Peterson

Osades: Ott Aardam, Laura Peterson, Martin Mill, Janek Vadi, Laura Kalle, Aarne Soro jt

FILM

Kus on piir avaliku ja privaatsuse vahel?

HELE-MARIA TAIMLA
Puhkepäeva toimetaja

Raha paneb rattad käima, aga mitte ainult rattad.

Raha ajab liikvele ka inimesed ja niisamuti teeb seda rahapuudus, soov raha saada. Majanduslikel kaalutlustel, aga ilmselt ka oma potentsiaalile paremat väljundit otsides, jõuab Mae Holland (Emma Watson) tööle maailmaklassi tehnoloogiaettevõttesse Circle.

Silmakirjalik tööandja

Circle on heal järjel korporatsioon, mis ühest küljest hoolitseb oma töötajate eest, teisalt pigistab neid tühjaks nagu sidruneid. Täiuslikkus on igakülgne prioriteet, allahindlusi ei tehta. Samas on töö tore, sest meelelahutuse ja sotsialiseerumisega tagasi ei hoiata, kuid kus lõpeb töö ja algab eraelu? Piirid hägustuvad ja tagajärjed on kiired tulema. Korporatsioonid, mis püüavad olla töötajakesksed, ilmselt liiguvad sinnapoole ning film mõnusalt pilab nende püüdlusi selles vallas.

▲ **Mae (Emma Watson) on ambitsioonikas idealist, keda isegi elu ja surm eriti maa peale ei too.**
FOTO: TOOTJA

HINNANG
"Ring" ("The Circle")

7

Režissöör: James Ponsoldt

Osades: Emma Watson, Tom Hanks, Bill Paxton, John Boyega, Patton Oswalt

Kinodes alates: 19.05

Viimasel kinoaastal on tihedalt ekraanil figureerinud Tom Hanks ("Sully", "Hologramm kuningale", "Inferno"), kes on üks peaosalisi ka siin filmis. Tema kehastab Circle'i üht asutajat Eamon Bailey. Eamon on stevejobsilik ülemus – inspireeriv ja karismaatiline esineja. Ta on kursis alluvate käekäiguga (firma tegelebki info kogumisega, mis hõlmab ka oma töötajaid) ning näib väga aateline inimene. Justnimelt näib, sest oma tegelikke kavatsusi ta naljalt ei avalda. Neid teavad vaid taibukamad, kes näevad pealispinnast kaugemale.

Probleemid ettevõttes ja selles lähtuvalt filmiski, on peamiselt eetilised ning mängivad privaatsuse küsimusega. Mis on privaatne ja mis avalik? Milleks on privaatsust üldse vaja? Ausa ja läbipaistva asjaajamise nimel peaks ju ometi kõik avalik olema, kas pole nii? Tegelasel vahetavad pooli ja seisukohti ning on nõus iseenda eluga eksperimenteerima. Kinopublik saab kõike seda kõrvalt jälgida.

Põnev, aga mitte ulmeline

Film on kategoriseeritud ulmepõnevikuks või thriller'iks. Põnev on küll, aga ulme paisetab küll liialdusena, sest süžee rullub lahti oletatavas lähitulevikus, mis on vägagi käega katsutav. Vahest kõigest aasta või mõne kaugusel.

Küsimus privaatsusest on aga igal juhul aktuaalne ja usun, et kõnetab tänapäeva inimesi. Tõestuseks oli seegi, et kinosaalist lahkudes nentis üks noormees, et tema kleebib nüüd küll telefoni kaamera kinni. Et mine tea, mis muidu...

JUHTKIRI

Sarapuu, võtke Aas kaasa

Prügiabilinnapea Arvo Sarapuule eile esitatud kahtlustus võiks tooli võtta ka Keskerakonna linnapeakandidaadilt Taavi Aasalt.

Aas on üle kümne aasta olnud Tallinna linna juhtimises kõrgel kohal: tal ei õnnestu teha nägu, et kõik hea on toimunud tänu temale ja halb tema pingutustest hoolimata. Pole usutav, et ta Arvo Sarapuu tegemistest ei teadnud. Tallinna valitsemise tipus tõuseb uus skandaal üles enne, kui eelmine on lahenduse saanud. See näitab, et viga on süsteemne. Aas kui selle organismiti osa ei sobi linnapeakandidaadiks.

Prokuratuur on nüüd vastanud küsimusele, miks nad prügiäris kahel eri poolel tegutsuva Sarapuule tegevust ei uurinud. Uuriti koos kaitsepolitseiga ja juba kuid, nüüd on esialgne komplekt koos.

Eelmise aasta septembris kirjutas Äripäev, et Tallinna prügiveoahangetel võtavad äkki turgu täiesti tundmatud tegijad ja konkurendid kahtlustasid siin Sarapuu abi ja suunamist. Sarnase sisuga on ka esitatud kahtlustus.

Ratas reageeris kiirelt

Kahtlustus on ühekorraga nii Sarapuu, Tallinna linna kui ka valitsust juhtiva Keskerakonna probleem. Sarapuule pole see esimene: linna kulul valimisreklaami tegemise juhtum lahenes kokkuleppes – kuritegu tuvastati, kahju hüvitati ja kumbki pool sellele rohkem aega ei raisanud.

Jüri Ratas on kriiside lahendamisel järjest kiirem. Kui riigihalduse ministri Mihail Korbi lahkumine alates NATO-vastase seisukohaga artikli levimisest võttis kaheksa tundi, siis Sarapuu mahavõtmise teade tuli peaaegu kohe pärast kinnipidamise teadet.

Ja kui Ratas seni väitis, et temalt maksub oodata seisukoha võtmist riigi kohta ja Keskerakonna juhitud Tallinn tegeleb endaga ise, siis nüüd oli tema nimi Sarapuu ametist vabastamise teate juures.

Kahtlustus iseenesest pole Keskerakonnale midagi uut, parteil lohiseb taga pikk kuritegude saba. Osa neist on seotud ameti ärakasutamisega, teised erakonna kasuga. Sõnum saab olla vaid üks: ruumi on ainult puhastele.

» Keskerakonnal lohiseb taga pikk kuritegude saba. Sõnum on üks: ruumi saab olla ainult puhastele.

KOLUMN

Eestis tuleb kehtestada automaks

Eesti energiapolitika on kvaliteedilt maailmas esimese kolmandiku seas, maailma energeetikandukogu energiapolitika edetabelis oleme 125 riigi hulgas 40. kohal. Tulemus on hea, aga saab veel paremini.

Eesti olukorda edetabelis ja igapäevaelus muudaks paremaks raiskamise vähendamine ja ressursside efektiivsem kasutamine. Kõige suurem potentsiaal peitub transpordi valdkonnas. Raiskamist põhjustavad ebamõistlikud investeerimisotsused, mis tekitavad ühiskonnale väljaminekuid aastakümneteks. Üksikisiku tasandil on kõige levinum näide ebamõistlikust investeerimisotsusest suure mootoriga uue auto ostmise. Eurostaati andmetel oli Eesti 2013. aastal Euroopa Liidu vaieldamatu liider suuremate kui kaheliitri mootoriga sõiduautode osakaalu poolest, sinest autopargist moodustasid säärased sõidukid koguni 27%. Sama näitaja oli Soomes 19% ning Saksamaal kõigest 15%.

Kütuseaktsiisi tõstmisest mõistlikum on piirata probleemi edasist süvenemist, maksustades ebaefektiivsete sõiduautode esmaregistreerimist. Maksustada tuleb seejuures seda, mida soovitakse piirata. Nii pole mõtet võtta uute suure kütusekuluga autode Eestisse toomise piiramisel aluseks auto võimsust ega ka mootori suurust, vaid ikkagi tegeliku probleemi – kas kütusekulu või CO₂ emissiooni läbitud kilomeetri kohta.

Ebaökonomsete sõiduautode maksustamine on lihtne ja odav, maksu saab koguda autode esmasel registreerimisel. Seejuures võiksid keskkonnanäastlikud autod olla maksust üldeldse vabastatud.

Eraldi küsimus on, kas me tahame, et juba Eestisse toodud suure kütusekuluga autod

MIHKEL HÄRM
maailma energeetikandukogu Eesti esinduse juht

» Üks võimalus oleks sisse seada automaksu pikk ülemineku-aeg, näiteks kümme aastat.

jääksid Eestisse või viiakse mujale – Läti ja Läti register ei ole kaugel. Kui tahame ka vana kütuserüüpajatest lahiti saada, siis tuleb lisaks kehtestada liiga vanustele või liiga palju emissioone põhjustavatele autodele aastamaks. Aastamaksul on samas oluliselt rohkem negatiivseid kõrvalmõjusid, mistõttu ei saa seda eelistatud lahenduseks pidada. Näiteks: mis saab uunikumidest ja kollektiooniautodest, või kuidas on õiglane küsida aastamaksu väikese sissetulekuga inimestelt, kes ei jõua uusi ja ökonoomsemaid autosid soetada.

Üks võimalus oleks seada aastamaksule sisse pikk ülemineku-aeg, nt kümme aastat. See võimaldaks inimestel kasutada olemasolevat autot kuni selle kasuliku eluea lõpuni ning soetada järgmiseks juba ökonoomsem auto. Lisaks on soovitatav vabastada aastamaksust uunikumid ja ajutiselt registrist kustutatud autod.

Bussi ja rattaga

Tõuget suurema efektiivsuse suunas vajab ka linnaliini busipark: aeg on asendada linnades diiselbussid elektri- või gaasibussidega. Nii on võimalik saavutada puhtam linnaõhk ja vähendada energiakulu transpordis. Lisaboonuse na vähenevad kulud. 2016. aastal Columbia ülikoolis tehtud uuringu põhjal on New Yorgis elektribusside eluea kogukulu 12,5% väiksem kui sarnastel diiselbussidel.

Takistuseks üleminekul on elektribusside kõrgem soetusmaksumus, lahenduseks aga riiklikud finantseerimismeetmed, rangemad efektiivsuse nõuded liinilubade andmisel või diiselbusside täiendav maksustamine. Tõsine panustamine elektritranspordile ei saa olla universaalne

– pikemad maakonnaliinid jääksid endiselt sisepõlemismootoritele, näiteks biogaasi kasutamata.

Teine osa transpordist pärit energiaprobleemidest on seotud liiga ulatusliku autotranspordi kasutamisega linnades. Energiapoliitiliselt ei ole suur probleem, kui palju kütust tarvib auto on omanikul olemas, kuid liigub vähe – ehk siis, kui ilma hea läbivusega autota ei saa. Jällegi argumend autode aastamaksu vastu.

Meie avalikus debatis on liiga lihtsustatud soov omada talvel ja suvel (hea ja halva ilmaga) ühesugust transpordilahendust. Ometi oleksid inimesed valmis hea ilmaga oluliselt rohkem jalgsi ja rattaga liikuma kui halva ilmaga. Saaksime suure energiakulude kokkuhoiu, kui looksime mugavad ja ohutud kergliiklusteed, nii et inimesed oleksid valmis ilmastikku arvestades kasutama neid näiteks pooltel päevadel, jättes autod seisma.

Pisava arvu ohutute kõnni- ja rattateede olemasolu loob veel ühe võimaluse hoida kokku transpordisektori energiakulu, tekib võimalus muuta ühistranspordi veovõimekus ilmast sõltuvaks. Hea ilmaga kasutavad inimesed rohkem kergliiklusteid ning liinile saadetud bussid ja rongid võivad olla väiksemad, mis kasutavad ka vähem energiat.

Praegu kasutavad inimesed igapäevatoimetuste tegemiseks suure kütusekuluga autot, mõnel on see vajalik, aga üldjuhul on tegemist ebavajaliku raiskamise ja kuluga nii inimesele kui ka ühiskonnale. Mõistlikult disainitud maksustusteem vähendaks neid asjatuid kulusid, motiveerides inimesi soetama keskkonnasõbralikumad autod ning laiendades ühistranspordi ja kergliiklusteede kasutamist.

KOMMENTAAR

Lõpp liberaalsusele andmetöötles

Kui avalikest registritest veebis tuleb välja hulgaliselt delikaatseid isikuandmeid, on selge, et asutuse andmehügieeniga pole asjad korras.

Andmed on tänapäeva must kuld ja digiajastu valuuta.

Möödunud nädalavahetusel toimus Tallinnas Balti riikide võimasaim häkaton Baltic Open & Big Data 2017, mille käigus lõi meeskond PSII tehnilise lahenduse, mis aitab avalikest registritest isikuandmeid skaneerida ja tuvastada.

Analüüsides avalikke dokumendiregistreid, mille hulgas töötati läbi enam kui 10 000 dokumenti, hakkasid välja tulla nii tavalised isikuandmed, näiteks inimese nimi, isikukood jne, kui ka delikaatsed isikuandmed. Leitud andmete tundlikkuse tõttu prototüüp suleti ja ühendust võeti andmekaitse inspektorivõimaga. Koostöös püütakse olukorda kaardistada ja lahendada.

LAURI ILISON
Nortali suurandmete ja masinõppe valdkonna juht

RISTO HÜBNER
Nortali peajurist

mõnda avalikku e-posti teenusesse?

Üks päev vähem kui aasta pärast läheb käiku uus üleeuroopaline andmekaitse regulatsioon, mis puudutab kõiki ettevõtteid ja asutusi. Praegu on paslik küsida, kas me oleme selleks valmis.

Probleem arvatust suurem

Üks suuremaid murekohti pole mitte tehniline lahendus, vaid just teadlikkuse puudumine – probleemi ulatusest ei ole lihtsalt ülevaadet. Ettevõtteid ja asutusi nõustades näeme sageli, et tulemused üllatavad ka seal andmekaitsega tegelevaid inimesi.

Esimene etapp ongi olukorra kaardistamine ja teadlikkuse suurendamine. Eesmärk ei ole kraanid kinni keerata. Eesmärk on teha analüüsile toetudes korrektureid infosüsteemides, protsessides ning kehtestada asutuse andmehü-

gieen. Ei saa kaduda ülevaade, kus andmed asuvad ja kuidas neid töödeldakse. Iga töötaja peab arvestama, et andmehulk, mida ta käsitleb, võib sisaldada isikuandmeid.

Aastaga tuleb koolitada suurel arvul andmekaitse spetsialiste ja tegeleda mahuka teavitusega. Justiitsministeeriumi andmetel on Eestis 2829 valitsussektori asutust, kellele on andmekaitseametniku kaasamine edaspidi kohustuslik.

Valmistada tuleb andmete ülekantavuseks, teha infosüsteemides mõjuhinna- ning olla valmis andmete kaitse ja privaatsuse põhimõteteid järgima. Aasta möödudes tuleb vastavast üldmääruse nõuetele näidata.

Senine suhteliselt liberaalne andmetöötlemispraktika tuleb üle vaadata ja korrastada. Samas annab see võimaluse muuta ettevõtteid konkurent-sivõimelisemaks.

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:
e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111

Reklaamiosakond:
e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105

Tellimine ja levi:
e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099

Tellimine internetis:
www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised –
ostukeskkond privileeg aripaev.ee ja
soodsaim võimalus soetada
Äripäeva raamatuklubi raamatuid.
Äripäev veebis: www.aripaev.ee
Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastoid vajaduse korral lühendada. Toimetus kaastoid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakajalised, majanduslikud, poliitilised või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võtke pöörduda Pressinõukogusse, pn@eal.ee või tel (372) 646 3363.

JUHTKIRI

Keskerakonna kahepalgelisuse palk

Komme rääkida vene valijale üht ja eesti valijale teist maksis minister Korbi väljavahetamisega peaministriparteile valusalt kätte.

Keskerakond eesotsas peaminister Jüri Ratasega tegi riigihalduse ministrit Mihhail Korbi kiire lõppmängu korras püüne pealt kõrvaldades puhtpragmatilise otsuse: näo eestikeelse valija poole pöörata otsustanud keskpartei ei saanud endale lubada ministrit, kes paneb kahtluse alla riigi julgeoleku garantii, Eesti kuulumise NATOsse.

Valitsuse juhtpartei probleem on aga märksa laiem kui ühe ministri väljaütlemised: Keskerakond räägib venekeelsele valijale üht ja eestikeelsele valijale teist – see on kahepalgeline ega saa niimoodi pikaajalises perspektiivis toimida. Nii tunnevad mõlemad valijagrupid ennast lõpuks petetuna. Kinnitused, et Keskerakond on ühtne, ei toimi, kui see päriselt niimoodi ei ole. Teisalt peab igasuguses parteilises ühtsuses alati jääma koht eriarvamustele – ent kahepalgelisus ja isiklik arvamus on eri asjad.

Küsimus, kas Eesti valitsusse võiks kuuluda minister, kes on vastu Eesti kuulumisele NATOsse, ei eelda ilma pikemata eitava vastust. Soome välisminister Timo Soini näiteks on olnud erakordselt kriitiline Euroopa Liidu teemal, ent valitsusse kuulumisest saati on ta oma teistegi parem-

radikaalsete sõnumitega oluliselt tagasi tõmmanud. Ja tema seisukohad olid avalikult teada, kui temast minister sai.

Korb ei olnud enne valitsuse liikmeks saamist oma NATO-vastasust avalikult väljendanud ja see oli põhjus, miks tabas tema Lääne Elu kaudu avalikuks saanud avameelsushoog venekeelse valijaga suheldes laia avalikkust šokina. Seni toimis vaikiv eeldus, et valitsuse liikmeks saades on nii tema kui ka iga teine valitsuse liige aktsepteerinud Eesti julgeolekupoliitika põhialuseid.

Valljaga manipuleerimine

Ja kuigi nende põhialuste toimimine kaitseb iga Eesti elaniku sõltumata sellest, missugust keelt ta kõneleb, pole osa Keskerakonna poliitikuid suutnud hoiduda kiusatusest kõnetada venekeelset valijat ajaloolise valu kontekstis – kaine arvestusega, et nad saavad suure osa oma infort Vene riigi propagandakanalite vahendusel.

Keskerakondlaste Olga Ivanova ja Oudekki Loone hiljutised ülesastumised seoses 9. mai sündmustega pronksõduri juures said ühiskonnas laia vastukaja. Samamoodi oli kohati hüsteerilise mõõtme

omandanud reaktsioon keskerakondlastest abilinnapea Mihhail Kõlvarti ettepanekule esitada laulupeol venekeelne laul. Olgem ausad, venekeelne laul laulupeol ei ohusta Eesti riiklust mitte kuidagi – samuti see, kui mõni poliitik 9. mail pronksõduri juurde lilli viib. Osa eestikeelseid valijaid võib see küll häirida, kuidas Loone ajalugu omamoodi tõlgendab, aga nn reasõdurina ei kannata Loone valitsusvastutust.

Korb kandis seda ja seepärast on tema tagasiastumine kiiduväärne. Peaminister Jüri Ratas ei hakanud keerutama ja musta valgeks rääkima – selles mõttes igati eeskujulik.

Vene kaart laualt maha

Laiemas plaanis on kahtsusväärne, et valitsusest on lahkuma pidanud juba teine vene emakeelega Keskerakonna poliitik – just neil võiks olla eesti- ja venekeelse elaniku lähendamise ülimalt tähtis roll. Oleks äärmiselt halb, kui kohalikel valimistel vene kaart jällegi lauale löödaks. Kui Keskerakond on mõistnud, et kahel toolil ei ole korraga istuda võimalik, siis peaks vähenema ka Reformierakonna kiusatus sellega uuesti vehkima hakata.

REPLIIK

Metsasõprade mure tehti poliitiliseks peenrahaks

On arusaadav, et keskkonka-kaitsjad plaanitava miljardise tselluloositehase pärast muret tundevad.

Riiki tuleks aga nii palju usaldada, et kui planeeringu ja keskkonnamõtjude hindamise käigus tuleb välja, et tehas rikub keskkonda ja hävitab Eesti metsad, siis asi edasi ei liigu.

Igati arusaadav on ka see, et ökoühendused tahavad olla kaasatud riikliku keskkonnamõtjude hindamise protsessi. Kurvaks teeb aga see, et veel enne erapooletute keskkonnamõtjude avaldamist on

MÄRT BELKIN
ajakirjanik

» Ökoliikumiste siira mure kaaperdamine ja poliitvankri ette rakendamise mõjub küüniliselt.

kurja häält teinud poliitikud, kes mõtlevad ilmselt kohalike valimiste peale.

Ökoliikumise Eesti Metsa Abiks hiljuti korraldatud meeleavaldusel võttis teiste seas sõna ka Tartu reformierakondlastest linnapea Urmas Klaas, kes rääkis, kuidas uut Emajõe ei saa rajada ka siis, kui raha on palju, ning avaldas muret tehas keskkonnamõtjude pärast.

Ärihuvi ja seadus

Klaas pole küll ise ministriametit pidanud, aga Reformierakonnas sugugi mitte täht-

setu poliitikuna on ta sealset elust ilmselt päris palju kuulnud ja teab, et ministerriumid võtavad oma tööd tõsiselt. Ilmselt usub ta ka seda, et suured ärihuvid ei kaalu siin seadusi üle. Niisiis jääb arusaamatuks, miks teha kära veel enne seda, kui protsess üldse kuskile jõudnud on.

Ettevõtjad isegi ütlevad, et tehase rajamine ei tähenda lageraiet. Ökoliikumiste siira ja arusaadava mure kaaperdamine ja saamatu poliitvankri ette rakendamine mõjub küüniliselt.

ÄRIPÄEV EETRIS

Kuidas Raasuke pank ehitab?

Millega hakkab konkurente lööma loodav pank Luminor ja kuidas sinna uusi töötajaid valitakse, sellest räägib Äripäeva värskes raadiosaates uue ühendpanga juht Erkki Raasuke.

► Raadiosaadet "Äripäev eetris" saab kuulata Äripäeva veebis, tellida iTunesis ja alla laadida Soundcloudis.

350

miljoni dollari suuruse trahvi peab maksma Prantsusmaa suurpank BNP Paribas, sest on USA finantsinspeksiooni hinnangul rikkunud pangaseadust.

UC RENT

ESINEMISLAVAD | TELLINGUD
TELGID | SOOJAKUD | PIIRDEAIAD
TRIBÜÜNID | ILMASTIKUKAITSED
LAOHALLID | MÖÖBEL ÜRITUSTELE

RENT, MÜÜK ja PAIGALDUS

tel +372 51 75 920 | www.ucrent.ee

LADUKS

www.laduks.ee

**TÖÖSTUSUKSED
TULETÕKKEUKSED
LAADIMISSEADMED**

MÜÜK | PAIGALDUS | HOOLDUS

5 AASTAT EDUKAID PROJEKTE

tel 6 803 505 mob 56 505 898 info@laduks.ee

KAUBANDUS

Kübersõda kahe ootamatu vaenlase vahel

Tänapäeval on kogu elu kolimas või juba kolinud internetti – suhtlus, kaubandus, isegi sõda.

» Äkki on Wal-Martist saanud Amazoni põhikonkurent, tegemist pole enam killustunud grupiga.

A.T. Kearney partner
Greg Portell

FREDY-EDWIN ESSE
kaasautor

Seni tegi kaubandussektoris revolutsiooni Amazon.com, kuid nüüd on talle kõrvale tõusmas vana kaubanduse valitseja – maailma suurim jaekaubanduskett Wal-Mart Stores.

Läinud nädalal avalikustas Wal-Mart esimese kvartali majandustulemused ja firma sai uhkeldada lausa 69% suurema käibega e-kaubanduses. Number jättis kaugele maha Amazoni ja kodumaise suurriivaali Targeti interneti jaemüügi kasv esimeses kvartalis.

Wal-Mart alustas veidi üle aasta tagasi agressiivselt oma e-kaubandusharu arendamist ning läinud kvartali tulemused on seni selgeim signaal, et hiigelsuurte poodidega tuntud jaemüüja on internetis edu saavutamas. Wal-Marti kodulehel on üle 50 miljoni toote, uue kvartaliga on lisandunud 15 miljonit toodet. Populaarsust kasvatab ka üle 35dollariste ostude tasuta kojuvedu kahe päevaga.

“Äkki on Wal-Martist saanud Amazoni põhikonkurent, tegemist pole enam killustunud grupiga,” kommenteeris Bloombergile konsultatsioonifirma A.T. Kearney partner Greg Portell.

Ka müügisaalis edusammud

Wal-Mart teenib endiselt enamiku kasumist ja käibest traditsioonilisel viisil ehk müügisaalis, ja sel rindel läheb ka hästi. Firma jaoks üliolulisel koduturul kasvab võrreldav müük aastaga 1,4%, külastatavus tõusis 1,5% ning tegu oli 11. järjestikuse kvartaliga, kui koduturul müük kasvas.

Kuigi 1,4% pole uhke number, on kasv iseenesest juba saavutus. Wal-Marti paljud konkurendid on hädas. Üks suuremaid

rivaale Target teatas 1,5% kukkunud käibest – neile oli see neljas järjestikune negatiivne kvartal. USA jaemüüjad sulgevad sel aastal rekordtempo poode just e-kaubanduse kasvava populaarsuse tõttu.

Wal-Mart ostis läinud aastal 3,3 miljardi dollari eest e-kaubanduse idufirma Jet.com ning Wal-Marti tegevjuht Doug McMillon määras Jeti kaasasutaja Marc Lore'i juhtima firma e-kaubandusharu. Jeti ostmise järel on Wal-Mart tooteportfelli laiendamise nimel eri sektoritest üle võtnud ridamisi väiksemaid e-kaubanduse idufirmasid.

“Kliendid esitavad üha enam korduvtellimusi ja kulutavad rohkem,” kommenteeris tulemuste järel Lore. “Üle võetud firmad aitavad välja ehitada meie toodete portfelli ja annavad teavet valdkondades, kuhu on raske sisse murda.”

Uued kliendid

E-kaubanduse edu toetub ka toiduainete müümisele, sest see toob juurde uusi kliente ning juhtkonna sõnul on need tavaliselt noored pered, kes ei taha lastega poes seigelda. Uuringufirma InfoScout andmeil omab umbes 42% Wal-Marti regulaarsetest klientidest Amazon Prime'i tellimust.

Wal-Mart pingutab täiel rinnal, et muuta imago ja olla rohkem kliendi- ning töötajasõbralik, kuid kõigil on hind. Esimese kvartali kulud kasvasid tuludest kiiremini, kuigi firma lubab aasta jooksul sellele trendile lõpu teha.

Peale interneti proovib Wal-Mart parandada ka tavalist poeäri, pakkudes klientidele lühemaid järjekordi, puhtamaid poode, rohkem värsket toidukraami ning laiemat tootevalikut. Lisaks tõstab firma töötajate palka ning parandab töökeskkonda.

Kuigi e-kaubandus on oluline ja pälvis palju tähelepanu, on traditsioonilis-

▲ Wal-Marti töötaja paneb Chicago filiaalis kaupa välja.
FOTO: BLOOMBERG

HIND Wal-Marti aktsia on august väljas ja rühib uue rekordi suunas

USA dollarites

ALLIKAS: BLOOMBERG

69
protsenti suurenes Wal-Marti e-kaubanduse käive esimeses kvartalis.

A Äripäeva Akadeemia

08.06.2017

Mihkel Reinsalu

2

viimast kohta!

Registreerides 2 osalejat

300 €/in (km-ga 360 €)

Tavahind: 399 € (km-ga 478,80 €)

Telefonikõnede analüüsi praktikum

Kuidas läbi kõnede analüüsi parandada telefonimüügi tulemuslikkust ning arendada müüginimesi?

te poodide käekäik Wal-Marti jaoks endiselt ülioluline, sest seal teenitakse enamik käibest ja kasumist. Võrreldav toidukaupade müük oli esimeses kvartalis kolme aasta parim, sest deflatsiooniline surve on alanenud.

USA suured toidukaupade müüjad on pidanud viimastel aastatel massiivseid hinnasõdasid, põhjuseks toiduainete ja kaupade deflatsioon. Olukord on endiselt pingeline, sest Saksa supermarketite jaekett Lidl alustab juuni keskpaigas üliagressiivset laienemiskampaaniat USA idarannikul ning see paneb muretsema hulga sealseid suuri jaekette.

Rekord silmapiiril

Tulles Wal-Marti aktsia juurde, pole siin pilt väga selge. Aktsia kaupleb praegu 78 dollari ümber ehk on väga lähedal oma 52 nädala tipule ning on umbes 10 dolla-

ri kaugusel kõigi aegade tipust 2015. aasta alguses.

Ettevaatav kasumi-hinna suhe (P/E) on 17, mis näitab, et aktsia pole otseselt kallis, aga seda ei saa pidada ka odavaks. Aktsiat katva 36 analüütiku keskmine hinnasiht on 77,5 ehk aktsia on juba üle selle piiri. Nendest analüütikutest 20 soovib aktsiat hoida, 12 osta ning neli müüa.

Kui Wal-Mart ei oleks e-kaubanduses tegev ja nii edukas, siis ma ei kahtleks hekkeksi, et seda aktsiat tuleks müüa. Küll aga võib nende muljetavaldav veebiedu meelitada investoreid aktsiat kallimaks ostma, sest Amazonile pole USAs tõsiseltvõetavat konkurenti tekkinud.

Kui Wal-Mart selle tühimiku tõepoolest täidab ja suudab kvartalist kvartalise näidata veebimüügi kasvu, siis pole mul kahtlustki, et aktsia teeb uue kõigi aegade rekordi.

TULEMUS

Arvutitootja Lenovo sai kasumi languse pidama

Hiina arvutitootja Lenovo esimese kvartali tulemused üllatasid analüütikuid positiivselt – kasumi langus oli oodatust tunduvalt väiksem.

Maailma suuruselt teine arvutitootja teatas Bloombergi andmetel, et nende puhaskasum kukkus 41 protsenti, 107 miljonile dollarile. Esimeseks kvartaliks prognoosisid analüütikud aga kasumi langust 97,9 miljonile dollarile.

Kuigi märgid näitavad Bloombergi hinnangul, et arvutiturg stabiliseerub, on üldine nõudlus endiselt surve all ja

4

protsenti, 5,06 Hongkongi dollarile, tõusis eile Lenovo aktsia Hongkongi börsil.

Lenovo vajab uusi häid ideid, et kehvake nutitelefoni äriüksus järele aidata.

“Iga märk mobiiliäri stabiiliseerumisest peaks suurendama turu usku Lenovo võimesse 2018. aasta teisel poolel nulli jõuda,” ütles China Galaxy Internationali analüütik Mark Po.

Lenovo aktsia on pigem kiratsenud – viimase aastaga on see liikunud protsendi võrra allapoole. Võrdluseks: üks põhiriivaale, Hewlett-Packard lennutas sama ajaga aktsiat 45 protsenti.

ÄRIPÄEV.EE

KOMMERTSPANKADE INTRESSITOOTED

Tähtajaline hois EUR, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	üle 5 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeurige pangaga									
Tallinna Äripank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,50	0,60/1,60	0,70/1,70	-	-	200
Tallinna Äripank (3)	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	-	200
Citadele Pank	-	-	-	0,01	0,01	0,20	0,35	0,75	-	150
Versobank	0,40	0,50	0,60	1,05	1,05	1,55	1,55	1,65	-	350
DNB	0,01	0,05	0,09	0,18	0,21	0,23	0,28	0,33	-	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	1,20	1,50	2	100/200 (4)
Inbank	-	-	0,50	0,75	1,00	1,25	1,75	2,00	-	500

Jooksev hois EUR, %

	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijäägil
Danske Bank	kontakteeurige pangaga	
Tallinna Äripank	-	0,00
Tallinna Äripank (3)	-	0,00
Citadele Pank	-	-
Versobank	0,00	0,00
DNB	0,05 (7)	-
Krediidipank	-	0,01
Inbank	-	-

Tähtajaline hois USD, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeurige pangaga						
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,90	1,00	1,30	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,10	500
DNB	0,10	0,11	0,14	0,29	0,39	0,49	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritud; (3) personaalpananganduse klientidele; (4) internetipangas/kontoris (7) päevalõpu kontojärgil; Äripanga jooksva hoise intressimäär on nüüd 0%.

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Narva mnt. 63/1, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee, www.citadele.ee
Versobank Hallivanamehe 4, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501

DnB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnbee.ee, www.dnbee.ee
Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037

Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065

BALTI ETTEVÖTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis-tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimi-väärtus, €	emissiooni maht, €
Creditstar	EE330011038	1.12.2016	1.09.2017	8,00%	kvartaalne	1 000	3 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110980	24.10.2016	1.10.2017	10,00%	kvartaalne	100	3 000 000
Finora Capital	EE3300110659	10.03.2015	15.03.2018	9,75%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Creditstar	EE330011046	1.12.2016	1.06.2018	11,00%	kvartaalne	1 000	15 000 000
Mainor Ülemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	1 000	5 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110840	25.01.2016	1.02.2019	13,00%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Finora Capital	EE3300110972	22.09.2016	22.05.2019	9,25%	kvartaalne	1 000	1 000 000
PlusPlus Capital	EE330011079	20.12.2016	1.10.2019	12,00%	kvartaalne	100	7 000 000
luteCredit Europe A8	EE330011020	28.11.2016	15.10.2019	14,00%	kvartaalne	100	1 400 000
Creditstar	EE330011053	1.12.2016	1.12.2019	12,50%	kvartaalne	1 000	15 000 000
luteCredit Europe A9	EE330011194	12.05.2017	15.06.2020	14,00%	kvartaalne	100	2 000 000

Redgate Capital AS Pärnu mnt 10, Tallinn 10148, tel 66 68 200, bonds@redgatecapital.eu, www.redgatecapital.eu

FONDID

LHV Varahaldus

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,61	1,61	1,61	2,61	1,58	3,77	4,05	4,71	695 670 879
Pensionifond M, EUR	1,26	1,26	1,26	1,85	0,99	2,38	3,36	4,02	85 910 685
Pensionifond S, EUR	1,28	1,28	1,28	1,79	-0,29	-0,25	1,92	2,48	63 834 791
Pensionifond XL, EUR	1,41	1,41	1,41	3,00	1,94	4,64	4,61	5,58	119 283 575
Pensionifond XS, EUR	1,19	1,19	1,19	1,28	-0,25	-0,19	1,91	2,64	20 527 818
Täiendav Pensionifond, EUR	1,64	1,64	1,64	3,21	2,40	6,47	6,02	6,67	9 211 918
LHV Pensionifond Indeks	0,68	0,68	0,68	-	1,97	-	-	-	5 305 791
LHV Pensionifond Indeks Pluss	0,69	0,69	0,69	-	3,91	-	-	-	916 954
LHV Pensionifond 100 Pluss, EUR	1,77	1,77	1,77	8,50	1,15	3,77	4,54	7,03	4 721 123
LHV Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,79	0,79	2,00	-0,48	-0,60	0,57	1,77	537 041
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	11,38	11,49	11,49	-	1,37	5,28	-7,78	8,30	11 849 727,51
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	10,34	10,45	10,45	-	10,31	20,68	7,28	6,87	4 176 803,99
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	6,61	6,68	6,68	-	10,31	20,68	7,28	6,87	-

Nordea Pensions Estonia

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	1,12	1,12	1,12	6,31	1,67	6,96	3,75	5,28	211 141 343,31
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,97	0,97	0,97	9,59	1,87	10,35	5,44	6,83	28 655 586,87
Nordea Pensionifond B, EUR	1,00	1,00	1,00	4,02	1,09	3,72	2,27	3,52	23 462 647,39
Nordea Pensionifond C, EUR	0,88	0,88	0,88	2,22	-0,17	-0,07	1,59	2,09	13 009 926,79
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,52	1,55	1,54	12,49	2,41	14,16	7,11	9,2	10 692 827,35
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,81	0,80	3,54	0,65	3,18	2,85	3,55	2 345 070,02

Trigon Asset Management

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Trigon Balti Fond C, EUR	19,60	20,30	19,90	6,47	4,30	13,73	14,88	12,18	1 450 578,57
Trigon Uus Euroopa Fond C, EUR	32,16	33,30	32,65	11,60	17,08	35,48	8,50	14,12	112 745 785,07
Trigon Venemaa Top Picks Fond C, EUR	23,47	24,30	23,83	20,71	-4,17	45,04	12,50	4,89	12 337 591,60

Fondivalitsejate kontaktandmed

LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee

Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee

Trigon Asset Management AS Viru Väljak 2, Tallinn 10111, tel. +372 667 92 00, www.trigon.ee

Maaklerifirmade kontaktandmed

LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

Äripäeva uudisveeb põllumeestele

Äripäev
Põllumajandus.ee

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Lugeja suunas mõtteid

Muretsesin kuu algul, et minu iidol Warren Buffett käitub mulle risti vastupidi, ja imestasin selle üle.

"Buffett on suure osa oma elust kritiseerinud tehnoloogiafirmasid ja pole neisse investeerinud, kuid nüüd oma nooremate alluvate eestvedamisel on Berkshire ka sellesse sektorisse tublisti raha paigutanud," tundsin toona muret. "Mind panevad aga Buffetti käigud muretsema, sest ise olen vastupidiselt Apple'i osakaalu oma portfellis vähendanud," mõtisklesin ning küsisin endalt, kas tõesti peaksin samamoodi nagu Buffett oma investeerimisstrateegia üle vaatama.

Buffett pole strateegiat muutnud

Minu mure peale kirjutas Janno, kelle arvates pole Buffett oma peamisi põhimõtteid siiski muutnud ning erandi tegemine mõnele tehnoloogiaettevõttele on tema hinnangul õigustatud.

Janno juhtis tähelepanu, et Apple on maailma üks tugevamaid kaubamärke ning brändi ostetakse mitte toote, vaid selle juurde kuuluva sära pärast. "Sellega kaasneb tarbija suur lojaalsus," põhjendas ta, miks õunafirma omamine on Buffetti strateegiaga kooskõlas ja õigustatud. Samuti sobib Apple väärtusinvesteerimise kategooriasse.

Peale selle on ettevõttel Janno hinnangul väga tugev bilanss ning suur vaba raha osakaal. Samuti ostetakse tagasi oma aktsiaid, pakkudes sellega investoritele sisuliselt maksuvaba raha tagastamist. Kõrge on ka firma omakapitali ning Buffetti lemmiknäitaja, materiaalse võimendamata kapitali tootlus. Viimaks oli Jannol põhjust arvata, et Apple'il on kõrge hinnastamise võimalus, mis tähendab, et kõrge inflatsioonitaseme korral ettevõtte kasumi teenimise võime säilib.

Nõustun Jannoga

Mõtlesin Janno sõnade üle ning saan vaid nõustuda, et Apple on tugev ettevõtte, kuhu investeerimine on õigustatud. Ilmselt Buffett usub, et isegi mitte kõige madalama hinnataseme juures suudab õunafirma

» Jagan küll Buffetti investeerimispõhimõtteid, kuid ainuüksi kellegi jälgimisest ei piisa.

investor Toomas

PANE TÄHELE Õunafirma osakaal minu portfellis on 4,6 protsenti

vaba raha	123 418,4
Lerøy Seafood	31 207,9
Microsoft	25 313,36
Apranga	15 600
Apple	12 877,66
Tallink	11 209,8
LHV allutatud võlakiri	10 805,14
Statoil	10 013,75
Baltic Horizon Fund	9733,3
Olympic EG	8450
Berkshire Hathaway B-aktsia	8104,31
Inbanki allutatud võlakiri	7683,47
Ryanair	3856,45
kokku	278 273,54

ALLIKAS: ÄRIPÄEV

ma veel kasvada ning ega ka alternatiivsete investeeringute leidmine ei pruugi lihtne olla.

Minu investeerimisstrateegia erineb guru omast siiski selle poolest, et praeguses turuolukorras pean oluliseks hoida oma portfellis ka võrdlemisi palju vaba raha. Kuigi usun Janno loetletud põhjustel ka ise Apple'isse, tundus vahepeal õunafirmast kasumit võtta mõistlik. Otsustasin nii ka seetõttu, et ühe sektori osakaal võrdeldes teistega minu portfellis liiga suureks ei muutuks.

Seega võin öelda, et jagan küll Buffetti investeerimispõhimõtteid, kuid leian, et ainuüksi kellegi jälgimisest ei piisa. Iga investor peab edu saavutamiseks ka oma peaga mõtlema. Antud juhul käitusingi vanameistrile risti vastupidi, sest soovisin raha osakaalu suurendada.

Ning viimaks, olen ju oma raha Buffettisse ka investeerinud. Seega võidan tema Apple'i investeerimistest kaudselt igal juhul, isegi kui minu portfellis õunafirma aktsiate osakaal väheneb.

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutuses on reaalne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investeerimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetuse investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

PORTFELL Kuidas läheb Toomase investeeringutel?

päevane muutus

-0,03%

väärtus 278 273,54 eurot
49% aktsiad / 44% raha / 7% võlakirjad

aktsiate päevane muutus protsentides

Ryanair	1,21
Microsoft	0,48
Berkshire Hathaway B-aktsia	0,01
Baltic Horizon Fund	0
Tallink	0
Olympic EG	0
Apranga	0
Lerøy Seafood	0
Statoil	0
Apple	-0,13

Viimased tehingud

Müüs: 11. mail 210 Lerøy Seafoodi aktsiat hinnaga 47,8 eurot aktsia. Tehingusumma oli 10 043,35 eurot. Teenustasu oli 15,06 eurot.

Müüs: 9. jaanuaril 442 Ryanairi aktsiat hinnaga 14,68 eurot aktsia. Tehingusumma oli 6488,56 eurot. Teenustasu oli 14,06 eurot.

SINU ARVAMUS

Kommenteeri Toomase investeerimismõtteid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

OMX TALLINN

52 nädalat

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimikirja aktsiate liikumisi.

BÖRSIFIRMA

Pro Kapital vähendas kvartalihakjumit

Kinnisvarakontserni selle aasta esimese kolme kuu kogukäive oli 3,6 miljonit eurot – see tähendab eelmise aasta sama ajaga võrreldes kolmandiku võrra kasvu, sest toona oli käive 2,8 miljonit eurot. Kahjum, mis moodunud aastal küündis 1,48 miljonile eurole, oli tänava esimeses kvartalis 1,43 miljonit eurot. Ärikahjum ka hanes aga peaaegu poole võrra: 0,95 miljonit eurot 0,497 miljonile eurole.

Pro Kapitali kvartali suurim arendusprojekt oli T1 Mall of Tallinn. Seal jätkus ehitus ja peeti läbirääkimisi jaekaubandusettevõtetelega. Esimeses kvartalis kujunes kahjum aktsia kohta 0,03 euro suuruseks – samasugune oli tulemus moodunud aastal samal ajal. Pro Kapitali aktsia kaupleb Balti lisanimikirjas ja aktsia hind oli üle eile 1,9 eurot.

PANE TÄHELE

Swedbank tõstis Läti ravimite tootja Olainfarmi hinnasihhi 9,5 eurole 11,5 eurole. Ülejäärgmise aasta kasumiprognoozi tõsteti 5 protsendi võrra ja aktsia sai analüütikutelt ostusoovituse.

OPEC jätkab tootmispiirangutega märtsini. Analüütikud pole aga hinna liikumises ühel meelel – osa arvab, et barrel hakkab maksma 25, teised, et 75 dollarit.

Hea aeg Aasia investoritele:

MSCI All Country Asiani indeks on sel aastal tõusnud 17 protsenti.

BÖRSIKAUBAD

Kütused 25.05

USD	
Nafta IPE, bbl	53,37
Nafta NYMEX, bbl	50,70
Mootoribensiin, t	553,00
Diislikütus, t	488,25
Kerge kütteõli, t	478,50
Masut (1% väävel), t	328,50
Maagaas Henry Hub, btu, USD	3,209

Põllumajandus 25.05

nael = 453,59 g	
Kohv NYBOT, USC/nael	128,65
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	446,00
Kakao NYBOT, USD/t	1898,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	143,50
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	360,75

Värvilised metallid 24.05

USD/t	
Alumiinium LME	1944
Vask LME	5680
Plii LME	2096
Nikkel LME	9160
Tina LME	20305
Tsink LME	2636

Väärismetallid 25.05

USD/unts, unts = 31,105 g	
Kuld COMEX	1256,45
Plaatina NYMEX	951,34
Palladium NYMEX	767,54
Hõbe COMEX	17,22

VALUUTA

Euroopa Keskpang

Austraalia dollar	AUD	1,497	Singapuri dollar	SGD	1,554
Bulgaria leev	BGN	1,956	Suurbritannia nael	GBP	0,863
Hiina jüaan	CNY	7,712	Sveitsi frank	CHF	1,093
Hongkongi dollar	HKD	8,718	Taani kroon	DKK	7,442
India ruupla	INR	72,458	Tai baat	THB	38,454
Jaapani jeen	JPY	125,150	Tšehhi kroon	CZK	26,463
Kanada dollar	CAD	1,511	Türgi liir	TRY	3,992
Korea won	KRW	1256,700	Ungari forint	HUF	308,110
Norra kroon	NOK	9,384	USA dollar	USD	1,119
Poola zlott	PLN	4,187			
Rumeenia leu	RON	4,551			

ALLIKAS: BLOOMBERG KELLA 17 SEISUGA

BÖRS

Tallinn 24.05

aktsia	sulgemishind, EUR	muutus eelm. %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,410	0,71	164	17,6	4,9%	0,87	0,7%
Baltika	0,280	-3,11	6	59,8	4,1%	2,46	0,0%
Ekspress Grupp	1,350	1,50	1260	9,2	9,1%	0,83	4,4%
Harju Elekter	4,150	-1,89	3 858	2,6	48,3%	1,25	4,3%
LHV Group	9,510	-0,83	18 783	12,5	21,0%	2,63	1,6%
Merko Ehitus	9,300	0,22	10 313	27,0	5,0%	1,35	4,4%
Nordecon	1,380	2,22	10 674	14,6	8,9%	1,30	6,5%
Olympic EG	1,690	0,00	153 044	8,9	26,6%	2,36	5,9%
PRFoods	0,370	0,00	111	32,7	1,9%	0,63	0,0%
Pro Kapital Grupp	1,900	0,00	-	-	-2,7%	1,24	0,0%
Silvano FG	2,620	2,34	43 205	9,9	24,2%	2,39	3,8%
Skano Group	0,560	0,00	-	119,6	-23,0%	0,56	0,0%
Tallink Grupp	0,942	0,11	12 208	14,3	5,4%	0,78	3,2%
Tallinna Vesi	13,300	0,76	16 614	13,9	20,1%	2,81	4,1%
Tln Kaubamaja	9,100	0,78	3 310	14,4	15,4%	2,22	6,9%
Trigon PD	0,649	0,00	-	138,6	-2,1%	1,22	0,0%
Baltic Horizon Fund	1,310	0,15	19 095	-	-	-	-

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emettevõtja osa põhjal

Riia 24.05

aktsia	sulgemishind, EUR	muutus eelm. %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	5,96	0,34	15,7	0,5	-
Latvijas Gaze	9,21	-0,97	11,3	0,6	-
Olainfarm	10,00	-0,99	14,1	1,5	-
SAF Tehnika	4,66	-0,64	14,6	1,2	-

Kauplemispüha ▲
%

Kauplemispüha ▼
%

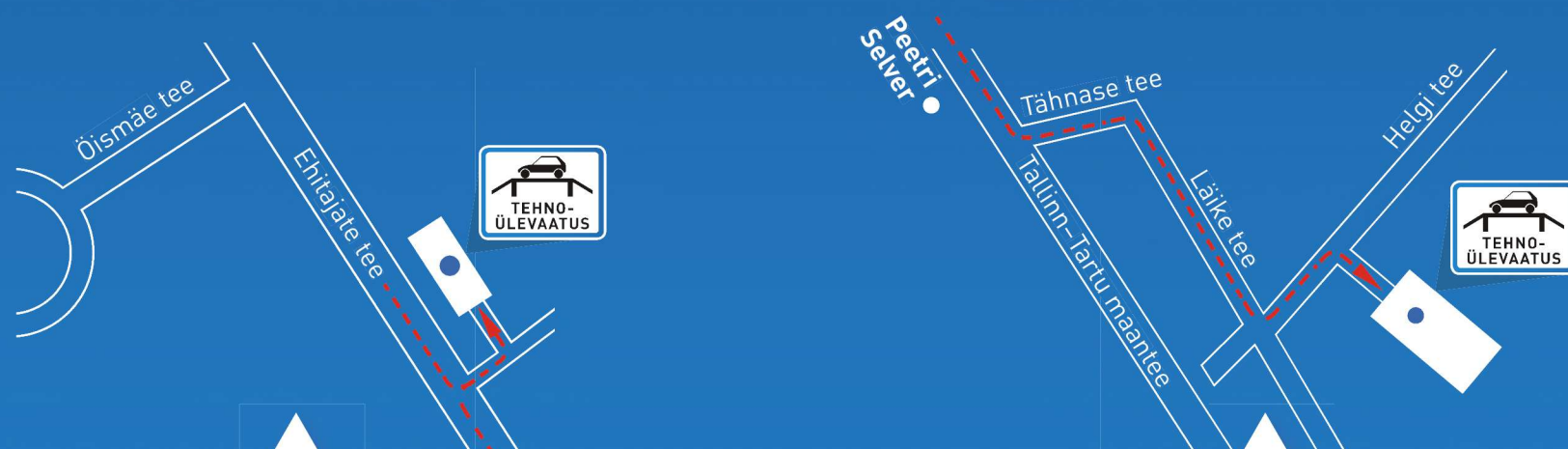
EUR/SEK ▼
9,7243

EUR/RUB ▼
63,0102

LOE VEEBIST
Värsked börsiuudised: www.aripaev.ee/bors
Turuülevaade: investor.aripaev.ee

E - R 9.00 - 21.00
L 10.00 - 17.00
www.tehnoulevaatus.ee

Ehitajate tee 116, TALLINN
Telefon 6099 235

Helgi tee 4, Peetri küla, RAE VALD
3 min. kaugusel
Ülemiste ristmikust
Telefon 6050 078

- ✓ Kordusülevaatus **TASUTA!**
- ✓ Kõige **KAUEM AVATUD** Tallinnas!
- ✓ **TÖÖTAME MITMEL LIINIL**, mis välistab järjekorrad, võimaldab kiiret teenindust ning hoime kokku kliendi aega.
- ✓ Võimalus kontrollida või soetada uus tulekustuti.
- ✓ Teostame ka tehnokontrolli: amorditest, piduritest, lõtkutest.

Broneeri aeg kodulehel
www.tehnoulevaatus.ee
ja SÄÄSTA 6 EUR!

Suvi südames?

Reisijapilet
kuni

-50%

Osta
suvereisid
nüüd!

Auto kuni

-40%

VIKING LINE

Broneeri Tallinna–Helsingi laevapiletid mai lõpuni, reisi 1. juunist 31. augustini.
Vikingline.ee/suvi